

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Franqueo Pagado
Concesión 1605

Semanario Lituanos Apolítico
Direc., Redac. y Administración
Independencia 2706, Bs. Aires
U. T. 45 - Loria - 1018

Dirección postal:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

„La voz de los Lituanos en la Argentina“ - Semanario Lituanos de mayor difusión

REGISTRO NACIONAL DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL No. 71526

Atskiras numeris 10 c.
PRENUMERATA: Argentinoj,
Pietų ir Šiaurės Amerikoje 5 pe-
zai metams, 3 pezai pusmečiui.
Lietuvon ir į kitas Europos val-
stybes — 7.00 argentiniski pe-
zai metams, 4 pezai pusmečiui. Ad-
reso pakeitimas veltui. Raštus ir
prenumeratas siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Independencia 2706, Bs. Aires

Nr. 486

BUENOS AIRES, PENKTA DIENIS, KOVO — MARZO 15 DIENĄ 1940 METŲ

METAI (AÑO) XII.

MASKVOJE SUSITARTA BAIGTI SSSR. KARĄ SU SUOMIJA

PASIBAIGĘ KARAS TARP SUOMIJOS IR SOVIETŲ RUSIJOS

Abiem kariaujančiom pu-
sėm nusibodo kraujas lieti.
Rusai įsitikino, kad suomi-
ai, kaip ir praeity, didvyriškai gi-
na savo namų židinius, o suo-
miai įsitikino, kad anglai su
prancūzais daugiau gelbsti
žodžiais, negu darbais. Per
tris karo mėnesius suomių liau-
dis didvyriškai atlaikė oku-
pantų puolimus.

Švedijos sostinėje, Stokhol-
me, pasklido gandai, kad pati
Rusija nepanorėjo tęsti toliau
naikinančio karo. Švedams
tarpininkaujant, 9 - III - 40
prasidėjo tiesioginės taikos
derybos tarp rusų ir suomių.
Iš suomių pusės derybomis va-
dovauja tie asmenys, kurie
pirm karo prasidėjimo buvo
šaukiami į Kremlį, būtent
Paasikivi ir Erko. Maršalas
Mannerheimas taipgi atvyko
Stokholman.

Sovietų Rusiją taikos dery-
bose atstovauja Sovietų atsto-
vė Švedijoje, rašytoja Kollon-
tai ir kiti delegacijos nariai.

Sovietai iš Suomių reikalau-
ja tik dalies Karelijos, kuri
prieina arti Leningrado ir lei-
dimo įsisteigti Sovietų karo
bazes Suomijos įlankoj.

Iš Stokholmo rusų - suomių
taikos derybos perkeltos į
Maskvą. Jose dalyvauja Mo-
lotovas ir kiti aukšti Sovietų
valdžios vyrai. Suomiją atsto-
vauja premjeras Rytli, Paasi-
kivi ir generolas Voionmaa.

Maskvoje 11 - III - 40 prie-
ta susitarimo ir karo sustab-
dymas tarp rusų ir suomių yra
įvykęs faktas. Rusai nusileido
nuo savo teritorijų reikala-
vimų ir visa pafronte įsteigia-
ma zona be kariuomenės abe-
jose pusėse.

Suomijos delegacija jau su-
grįžo Helsinkin. Galutina tai-
kos sutartis bus pasirašyta šio-
mis dienomis.

ANGLIŲ KASYKLŲ KATA- STROFOJE UŽGRIUVO 400 DARBININKŲ

Kovo 7, 1940 įvyko sprogi-
mas Chiles anglių kasyklose
„Schwager“, prie San Pedro.
Tuo metu kasyklose dirbo 400
darbininkų, kurie, užgriuvus
įėjimui, pasilikio 150 metrų gi-
lumos požemy.

Respublikos prezidentas A-
guirre Cerda išskrido nelai-
mės vieton. Skubiai vykina-
ma gelbėjimo darbas. Didžiu-
ma angliakasių suspėta išgel-
bėti visiškai sveikame stovyje,
bet 90 vyrų nugabenta ligoni-
nėn, kadangi griuvėsių ske-
veldrų jie tapo sužeisti. O 60
darbininkų žuvo.

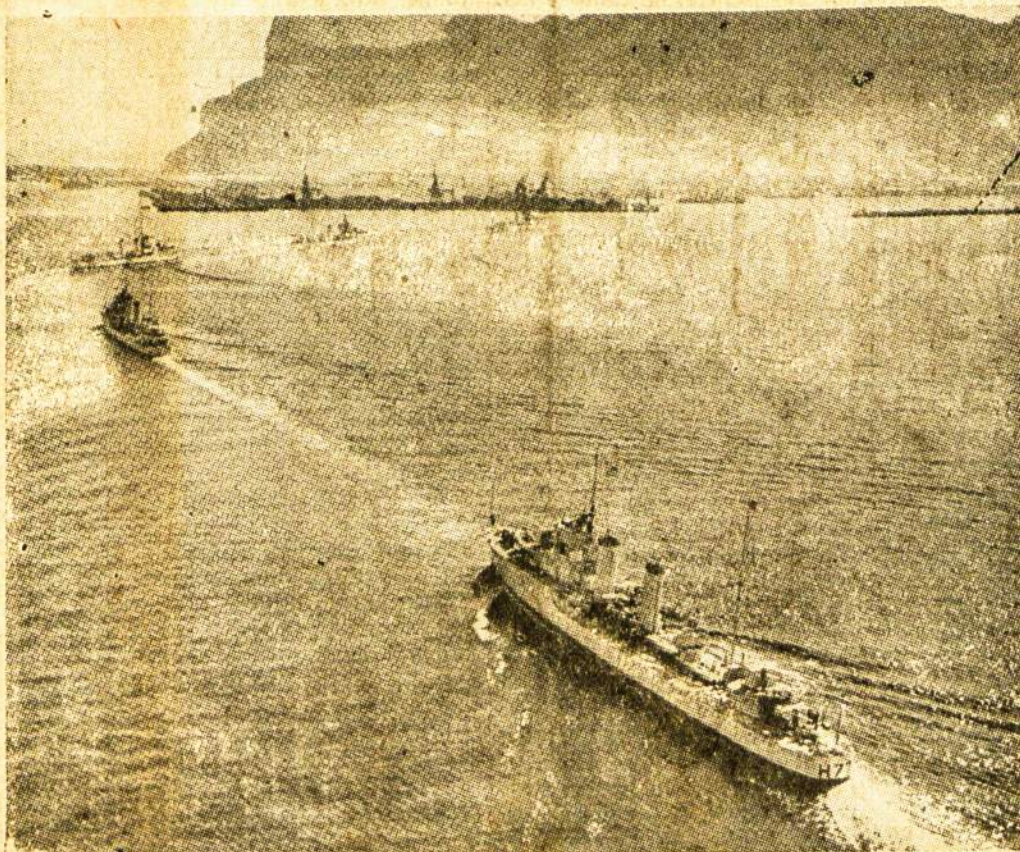
— Prancūzijos vyriausybė
panaikino Ispanijos pabėgėlių
koncentracijos stovyklas. Iš
200.000 tremtinių 90.000 ver-
čiamį grįžti Ispanijon arba
vykti į tas šalis, kurių piliety-
bė tremtiniai turi

— Urugvajaus vyriausybė
atidaro savo sienas žemdir-
biams. Pirmoji eilė įsileidžia-
ma 400 buvusių Ispanijos Res-
publikos gynėjų.

— Atenuose rumunų dele-
gacija pasirašė naują preky-
bos sutartį su Graikija.

— Sovietų ambasadorius
Maiksis Londone užprotesta-
vo prieš anglų už tai, kad jie
rusų laivą „Selenga“, sugavę
ties Vladivostoku, nusivarė
kontrolėi į Hong - Kongą.

— Karaliaučiuje 7 - III -
40 sudėgė miesto rotušė, kuri
buvo statyta dar šešiolikame
šimtmeityje. Joje buvo daug
dokumentų, liudijančių tų a-
pylinkių lietuviškumą.

Gibraltaro vaizdas, kur anglai suėmė italų laivus, gabenusius vokiškus anglius iš
Olandijos. Dabar italai nepirks anglių iš Vokietijos, bet pirsks daugiau iš Anglijos.

LIETUVOS DARBININKAI Į SOVIETUS

LIETUVOS DARBININKUS VEŽA RUSIJON

Sovietų Rusijos vyriausybė
Lietuvoje kontraktuoja darbi-
ninkus Sovietų Rusijos anglių
kasykloms. Tie Lietuvos dar-
bininkai, kurie nori išvykti
Sovietų Rusijon, privalo pasi-
rašyti darbo sutartis.

Einant tomis sutartimis, dar-
bininkas privalo išdirbti vieno
je sutartoje vietoje ne mažiau
trijų metų. Tik po trijų metų
galės grįžti Lietuvon arba ra-
šyti naują kontraktą, tam pa-
čiam ar kitam darbu.

Panašiomis sąlygomis prieš
keletą metų buvo kontraktuo-
jami įvairių sričių specialistai
Sovietams įvairiose Amerikos
šalyse, tame skaičiuje ir Ar-
jami įvairių sričių specialistai
gentinoje. Iš čia išvyko ir ke-
letas lietuvių. Didžiuma, kon-
traktui pasibaigus, parvažia-
vo Lietuvon.

ROOSEVELTIENĖ METE SA- VO VYRĄ

Betty Cushing - Roosevel-
tienė pareikalavo atsisakymo,
nuo savo vyro, James Roose-
velto, vyriausiojo USA prezi-
dento sūnaus.

Los Angeles teismas 7 - III -
40 jai perskyras suteikė.

— Vokiečių laivą „Urugu-
ay“, 5 846 tonų 8 - III - 40 nu-
skandino pati jo įgula, kad
nepatektų anglams. Anglai iš-
gelbėjo 14 karininkų ir 40
jūrininkų. Viso patys vokie-
čiai jau nuskandino 33 savo
laivus, kurių tonažas siekia
177.227 tonų. Gi 26 vokiečių
laivai pateko neleistvėn, ku-
rių tonažas 98.330. Anglija su
Prancūzija per tą laiką nete-
ko 248 065 tonų.

— Dominikonų respubli-
kos prezidentas, Jacinto Pey-
nado, 7 - III - 40 pasimirė Tru-
jillo mieste.

— Italų laivą „Amelia Lau-
ro“, 5.335 tonų, plaukusį su
vokiškais angliais iš Olandi-
jos, ties Anglija pasivijo vo-
kiečių aeroplanas ir nuskandi-
no jį. Nuskandino del to, kad
angliai netektų anglams.

— Anglijoje mobilizuota
dar ketvirtadalis milijono vy-
rų.

LIETUVA ATIDUOSIAN- TI LENKUS VOKIEČIAMS

Maskva ir Berlynas neleido
Lietuvai išsiųsti lenkų pabėgė-
lius Suomijon. Bet Lietuvai y-
ra persunki našta maitinti de-
sėtkus tūkstančių atbėgėlių,
tuom labiau, kad jų maitini-
mui negaunama paramos iš
svetur.

Dabar telegrafo pranešimai
iš Kauno skelbia, kad Lietu-
vos vyriausybė susitarusi su
Vokietija, kuria einant didžiu-
ma Lenkijos atbėgėlių per-
duodama Vokietijai. Jie veža-
mi į vokiečių okupuotą gimti-
nę.

— Londone 44 čekoslov-
kės įstojo Anglijos kariuome-
nėn kaip slaugės, kad gelbė-
ti kovojantiems prieš vokišką
fašizmą.

— Švedijos parlamentas
svarsto įstatymą, kuriuo ei-
nant bus pašalinti parlamento
nariai komunistai, kurie atvi-
rai didžiuojasi savo draugin-
gumu su tulais nacių vadais.

MUSOLINI PRIEŠ ANGLIJOS LIŪTĄ

UŽSIDARĘ AUKSO KASYK- LOS PIETŲ AFRIKOJE

Anglijos kolonijoje, Pietų
Afrikoje, užsidarę Weige-
dacht, Holfontein ir Palmiet-
kuol aukso kasyklos. Savini-
kai jas uždarė del to, kad ko-
lonijos valdžia apkrovė aukš-
tais mokesčiais.

Londonas susirūpino, kadan-
gi Pietų Afrikos auksas jam
labai reikalingas apmokėti sa-
vo milžiniškiems užpirkimams
Amerikoje.

— Vokietijos fašistų parti-
jos organas „Völkischer Beo-
bachter“ 10 - III - 40 pašven-
tė platų straipsnį SSSR u. r.
komisaro Molotovo gyrimui,
jo 50 metų amžiaus sukaktu-
vių progą. Ačiu Molotovui ir
Stalinui — sako Vokietijos
fašistų organas — dvi didė-
sės kaimyninės tautos susiri-
šo širdingais kooperacijos ry-
šiais.

— Vokietijos u. r. ministe-
ris Ribbentropas pereitą sa-
vaitę Romoje tarėsi su popie-
žiumi ir su Musolini.

„QUEEN ELIZABETH“ AT- PLAUKĖ Į NEW YORKĄ

Vokietijos submarinai ir vi-
sokių rūšių oro mašinos dėjo
visas pastangas, kad sučiupti
ir nuskandinti anglių laivą
„Queen Elizabeth“, kuris y-
ra didžiausias pasaulyje, bū-
tent 85.000 tonų.

Bet vokiečiams nepavyko
tą anglių laivą sučiupti. „Que-
en Elizabeth“ laimingai at-
plaukė New Yorkan 7 - III -
40. Greičiausia ten pasilikis il-
gesnį aiką.

— Sovietų u. r. komisaras
Molotovas nevažiuoja Buka-
restan, kadangi tuo tarpu ne-
sudaromas rusų-rumunų pak-
tas. Rumunija stengiasi išlai-
kyti griežtą neutralumą.

— Sovietų prekybos misija,
pirmininkaujama J. E. Tovo-
sjano. Berlyne tariasi su Hit-
lerio valdžia del prekybos
mainų realizavimo.

SPROGIMAS ITALIJOS GIN- KLŲ DIRBTUVĖJ

Italijos ginklų dirbtuvėje
Volcania, ties Montichiari, 7 -
III - 40 įvyko sprogimas. Sep-
tyni darbininkai žuvo vietoje
ir 24 sunkiai sužeisti.

— Geležinkelių katastrofo-
se Argentinoje pereitą savaitę
žuvo 5 žmonės. Materialiai
nuostoliai viršija milijoną pe-
zų.

— USA vyriausybė paskoli-
no 20 milijonų dolerių Kinijos
Šang Kai Šeko vyriausybei,
kad ji galėtų ginti savo šalį
nuo Japonijos imperializmo.

— Argentinoje šiemetinis
vatos derlius apskaičiuojamas
iki 80.400 tonų.

VILNIUJE YRA 106 SINA- GOGOS

Vilniaus mieste yra 29 ka-
talikų bažnyčios ir apie 10
kopylių, 106 žydų sinagogos,
10 stačiatikių cerkvių, 1 evan-
gelikų liuteronių ir 1 ev. re-
formatų bažnyčios, 1 karai-
mų maldykla ir 1 totorių me-
četė. Evangelikai ir žydai jau
susiliejo su savo tikybinių or-
ganizacijų centrais Lietuvoje.
Šiomis dienomis Vilniaus žy-
dų rabinai davė priesaiką Lie-
tuvos valstybei.

„NUVERSTAS“ BUENOS AI- RES PROVINCIJOS GUBER- NATORIUS

Buvęs Buenos Aires provin-
cijos gubernatorius, Dr. Fres-
co, pasižymėjo tuo, kad imi-
tuodavo totalitarinius režimus.
Laisvai, kultūringai ir demo-
kratinei Argentinai jo ekspe-
rimentai nepatiko. Rinkimuo-
se jis pralaimėjo, nors balsai
iki galo nedaskaityti.

Kadangi buvusis guberna-
torius norėjo nepaisyti konsti-
tucinių taisyklių, tai Respub-
likos Prezidentas, Dr. Roberto
M. Ortiz, pasitaręs su ministe-
riais, paskyrė interventorių.
Buenos Aires provincijos in-
terventorius, generolas Casi-
nelli, provincijos valdymą už-
ėmė 7 - III - 40. Jis yra laiki-
nas interventorius.

Visų pažangiųjų partijų
atstovai, visa demokratinė
spauda, sąmoningieji visuome-
nės sluogsniai sveikina demo-
kratinės laisvės gynėją, Res-
publikos Prezidentą, Dr. Or-
tiz, kad interventoriaus pas-
kyrimu jis apsaugojo pirmąją
Argentinos provinciją nuo
„moderniškų valdonų“ ir su-
grąžino liaudies teisių garan-
tijas.

Sykin su Dr. Fresco pasi-
traukė didžiuma jo aukštų vil-
dininkų ir ministeriai Alvara-
do su Padilla.

Naujais ministeriais paskir-
ti: Žemės ūkio, Dr. Cosme Ma-
sini Ezcurra ir viešųjų darbų
Dr. A. Barberis.

Nuolatinis interventorium
paskirtas Dr. Octavio R. A-
madeo.

SUMNER WELLES IR JO MI- SIJA EUROPOJE

USA u. r. viceministeris Su-
mner Welles pareiškė Pary-
žiuje, kad tik prezidentui Ro-
oseveltui jis patieks platų pra-
nešimą apie jo pasikalbėjimų
pasekmes su Musoliniu Romo-
je, su Hitleriu Berlyne ir su
Prancūzijos prezidentu Le-
brun ir premjeru Daladier
Paryžiuje.

Iš Paryžiaus išvyko Londo-
nan, paskui vėl Romon.

Sumner Welles yra gimęs
New Yorke 1893 metais. Bai-
gė Harvardo universitetą
1915 m. dirbo USA pasiunti-
nybėje Tokio. Paskui dirbo
USA ambasadoje Buenos Ai-
res mieste. Iš čia tapo perkelt-
as į Vašingtoną kaip Pietų
Amerikos departamento virši-
ninkas u. r. ministerijoje Pas-
kui atstovavo savo šaliai Hon-
duras, Dominikonų Respubli-
koje ir Kuboje. Vėliau grįžo į
u. r. ministeriją, o nuo 1937
metų yra u. r. viceministeriu.

Sumner Welles yra kompe-
tentiškiausias USA diploma-
tas Pietų Amerikos valstybių
reikaluose. Jis lydėjo Hullą į
Tarptautinę Konferenciją į
1936 metais, buvo USA dele-
gatu Panamos konferencijoj
ir pirmininkavo Panamos kon-
ferencijai 1939 metais.

Visas diplomatinis pasaulis
nekantriai laukia jo pasitari-
mų rezultatų. Nuo jo praneši-
mo priklausys Amerikos po-
litika karo atžvilgiu.

— Buenos Aires mieste 7 -
III-40 pasirodė I-mas numeris
naujo savaitraščio „Argentina
Libre“ (Laisvoji Argentina).
Bendradarbiauja A. E. Bunge,
A. Gerchunoff, G. Mistral, J.
Grau, R. Levanne, Dr. Saaved-
ra Lamas ir kiti žymūs argen-
tiniečių autoriai.

— USA inžinieriai išrado or-
laivį, kuris skris 800 kilomet-
rų per valandą.

— Anglai nepatenkinti šve-
dais, verčiančiais suomių
taikytis su rusais.

PER VELYKAS

KOVO — MARZO 24, 1940, SEKMADIENI

„Jose Verdi“ teatre, Alm. Brown 736 POPIETIS SU PROGRAMA

50 VERTINGŲ DOVANŲ

bus įteikta prie bilietų tiems, kurie nupirks pirmuosius

įžangos bilietus, nuo 1-mo iki 50-to numerio.

LINKSMA PROGRAMA SCENOJE

GERA MUZIKA ŠOKIAMS

NEMOKAMOS IŽANGOS MOTERIMS

kurios pristatys 1940 metų kultūrinių parengimų kuponą

No. 1

Pradžia 15 val.

Ižanga \$ 1.—

Del blogo oro popietis neatidedamas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ
BALSAS

Bs. As., Kovo 15 d., 1940 m.

LYGIAI PRIEŠ METUS
ZUVO ČEKOSLOVAKIJA

Lygiai prieš metus laiko iš Europos žemėlapijo tapo išbrauktas kultūringos ir demokratinės valstybės — Česlovakijos vardas. Kovo 14, 1939 Česlovakijos prezidentas Hacha, Berlyno politikierių pastatytas Benešo vieton, išskrido į Berlyną. Su juo drauge skrido jo u. r. ministeris Chvalkovskis.

Berlyne jie prašė Hitlerio „globos“ ir kovo 15 dieną, 1939 Vokietijos kariuomenė okupavo Pragę ir kitas Česlovakijos dalis. Pats Hacha įsakė savo kariuomenei nesipriešinti okupantams.

Per tą 12 okupacijos mėnesių liejasi Čekijos liaudies kraujas. Pažangieji visuomenės veikėjai išduoti. Moksleiviai ir darbininkai vadai sugrūsti į kalėjimus. Naikinama čekų spauda, kalba ir kultūra. Pavergiamas darbininkija.

Prisimindami Masaryką ir jo pasekėjus, reiškiamie užuojautą nacių vergijon patekusių čekų liaudžiai ir pagėdijame, kad subyrėtų okupantų uždėti ant čekų liaudies rankų vergijos pančiai.

Lai šiemet Česlovakija vėl tampa laisva ir nepriklausoma Respublika; lai jos darbo masės pasiliuosuoja iš naciškos okupantų vergijos!

KLAIPĖDOS GEDULOS
METINĖS SUKAKTUVĖS

Kovo 22, 1939 Hiterio valdžia įteikė Lietuvos vyriausybei reikalavimą dėl Klaipėdos. Vokietija pareikalavo, kad Lietuva užleistų Klaipėdos uostą, miestą ir visą Klaipėdos kraštą Vokietijai.

Tą pačią dieną Berlynan atvyko Lietuvos u. r. ministeris Urbšys ir pasirašė sutikimą.

Kovo 23, 1939 Klaipėdoje jau buvo Vokietijos diktatorių Adolfas Hitleris.

Šimtus milijonų litų Lietuva buvo sudėjusi į Klaipėdos uos to įrengimą ir viso krašto ūkį. Vokietija Lietuvai nieku neatšilygino, tik poste paliko „laisvą zoną“, kad daugiau Lietuvos maisto produktų pasiimti iš Lietuvos.

Už savaitės bus metai laiko, kaip Klaipėdos krašte viešpatuoja žiaurus naciškas režimas. Gyventojai verčiami badauti. Ūkiškoji kontrolė ir militaristinė disciplina gyventojus paverė ne sau žmonėmis. Nupiausi savo vištai galvą ar pasikėsi paršą be leidimo — kalėjimas. Parduosi iš savo dirbtuvės koki nors savo rankomis pagamintą daiktėlį be leidimo — kalėjimas. Paklausysi ne valdiškos vokiečių radio stoties pranešimo — kalėjimas. O jei kas pabando skaityti ne naciškos orientacijos laikraštį arba ištauria teisybės žodį apie prispaudėjus, tam Hitlerio budeliai nukerta galvą.

Tai taip gyvena mūsų broliai lietuvinkai fašistinio vokiečių slobino okupacijoje.

VIENO REDAKTORIAUS
PASITRAUKIMO PROGA

Prieš 54 metus pradėjo eiti „Vienybė Lietuvinkų“. Tas USA lietuvių savaitraštis apie prieš 10 metų tapo dienraščiu „Vienybė“. Po socialistinių „Naujųjų“, komunistinių „Laisvės“ ir „Vilnės“ bei po katalikiško „Draugo“ — „Vienybė“ tapo penktuoju USA lietuvių dienraščiu. „Vienybė“ pakraipa tautininkiška.

Pirmuoju „Vienybės“ dienraščio redaktorium kėlėta metų buvo poetas Juozas Tysliava, dabar leidžiantis mėnesinį žurnalą „Lietuva“ New Yorke. Po Tysliavos „Vienybė“ atėjo redaguoti Stasys E. Vitaitis, iki tol keliolika metų redagavęs S. L. A. organą „Tėvynė“. („Tėvynėje“ jo vieta po paskutinio S. L. A. seimo užėmė poetas K. Jurgelionis — Kalėdų Kaukė, dabartinis „Tėvynės“ redaktorius).

Dabar S. E. Vitaitis pasitraukė iš „Vienybės“ redaktoriaus vietos. Žmonės sako — Dieną naktį nemigsi, visiems neitiksi...

Dabar „Vienybė“ redaguoją geresnius už Vitaitį ryšius su Lietuvos tautininkais turintis J. Krūzė. S. E. Vitaitis, tas „Gyvenimo Dumble“ romano autorius, senas scenos ir spaudos darbininkas, perėmė „Vienybės“ administratoriaus pareigas.

Visur, o ypačingai išeivijoje, lietuvių laikraštinių darbų amžinai pasilieka sunkiu kryžiumi, nes mūsų kalba spausdinami periodiniai leidiniai ir knygos gal gimti tik iš darbuotojų pasišventimo. Mūsų laikraštinkai ir rašytojai didžiama gatvėse badu numirė, a la Adomaitis — Šernas, Br. Vargšas — Laucevičius ir daug kitų.

Yra dienraščių kitomis kalbomis, kurių kasdieninis tiržas yra didesnis, negu visų lietuvių tautos narių skaičius. O savo spausdintą žodį mūsųose skaito tik kas dešimtas žmogus...

PARDAVEI SAVO BATUS—
ŠEŠI METAI KALĖJIMO!

Buenos Aires mieste gyvena geras mūsų laikraščio draugas Juozas Lekštutis, klaidėdiškis lietuvis. Hitlerininkams okupavus Klaipėdą, jo motina jam rašė, kad ir tuli Klaipėdos lietuviai šaukė „Heil Hitler“ (Lai gyvuoją Hitleris). Bet po kelių mėnesių visi gyventojai įsitikino, kad jie jokiu žmogaus teisių neturi, o yra tik diktatoriškos valdžios žiauraus žaislo įrankiai.

Hitlerio valdžia okupuotus lietuvių verčia savo vergais. Nesuspėsi išpildyti kokio nors įsakymo, tave ima už sprando ir keletui metų uždaro į priverčiamo darbo stovyklą arba sunkių darbų kalėjimą.

Taip atsitiko ir mūsų laikraščio draugo Juozo Lekštutis broliai, Pranciškus Lekštutis, Klaipėdoje. Pardavė savo batų ir už tai tapo įmestas sunkių darbų kalėjimui šešiams metams!

Štai visa fašistinio teroro prieš lietuvių istoriją, kaip ją aprašo Lietuvos laikraščiai:

Vokiečių ypatingasis teismas Klaipėdoje savo paskutiniam posėdy svarstė Lietuvos piliečio Pranciškaus Lekštutis bylą. Jis ilgus metus Klaipėdoje turėjo avalynės krautuvę ir buvo gavęs įsakymą iki gruodžio 31 dienos iš Vokietijos teritorijos išsikraustyti. Bet nespėjęs išsikraustyti, jis buvo areštuotas.

Jį kaltino šimtus porų batų pardavus neturintiems batų kortelių. Klaipėdos krašte, kaip ir visoje Vokietijoje, dabar avalynė gaunama, tik patiekiant kortelę. Be to, jis pardavęs be kortelių ir kelis tuzinus porų vyriškų ir moteriškų kojinių.

Jis teisinosi pardavęs be kortelių tik maždaug 15 porų batų, o kiti parduoti batukai buvę lakiruoti, ir jiems kortelių nereikėjo.

Ypatingasis teismas jo bylą svarstė devynias valandas. Teismas, remdamasis vokiečių karo ūkio įsakymu, teisiamajį nubaudė sensacinga bausme: 6 metais sunk. darbų kalėjimo.

ARGENTINOS EKSPORTAS

Argentinos bendras eksportas (savo gaminių išvežimas užsienin) yra milžiniškas. Kas met parduodama užsieninui daugiau negu už penkis šimtus milijonų dolerių! Skaitant argentinieškus pezaiz, vien sausio mėnesyje 1940 metų eksportuota už \$ 186.190.941. Ši suma peršoko \$57.399.646 pereitų metų sausio mėnesio eksportą.

Daugelis Argentinos gyventojų visiškai nežino už kokius produktus ši šalis gauna tokias milžiniškas sumas čia patiekiamame pavyzdžiui. 1940 metų sausio mėnesio eksportuota: Tonų: sumai: Javų 870.627 \$ 78.965.636 Mėsos 74.292 „ 41.885.858

L I E T U V O J E

IŠ V. K. R. KOMITETO SKYRIAUŠ VILNIUJE VEIKLOS

Vilniuje I. 20 d. ir išsikėlėjus su Vilniaus Kraštui Remti Komiteto Skyriaus vedėju, sužinojau iš jo, kad Skyrius yra ligi šiol jau sušėpęs apie 500 asmenų; jų tarpe buvo apie 200 asmenų, kurie gavo pašalpą paskolos forma įvairiomis sumomis. Daugiausiai šelpiam per įvairias organizacijas. Pašalpos buvo ir yra teikiamos pinigais, daiktais ir malomis.

Ligi Naujų Metų Vilniaus Kraštui Remti Komiteto Skyrius Vilniuje buvo išleides pašalpoms tokias sumas:

Vilniaus Labdaros Draugijai išduota pašalpų bendra suma Lt. 24.000.

Kalinių šelpimo komitetui 3.500 litų;

Vilniaus milicijai, kuri buvo bolševikų laikais sudaryta — 14.300 litų;

Vilniaus rusų draugijai — 5.530 litų;

Medicinos dekanatui prie Vilniaus universiteto — litų 3.100;

Sanitarinės pagalbos ligoninėi — Lt. 1.300;

Švenčionėlių gyventojams sušelpiti — Lt. 2.570;

Vilniaus lietuvių studentų sąjungai — Lt. 2.200;

Lietuvos Motinos ir Vaiko Organizacijai Sąjungai Vilniuje — Lt. 1.280;

Vilniaus žydų bendruomenei (V. K. R. K-tas gauna aukų ir iš žydų visuomenės Lietuvoje) — Lt. 21.000;

Vėžio ligų ligoninėi — Lt. 1.000;

Gudų komitetui — 3.000;

Lentvaravo „Caritas“ draugijai — Lt. 600;

Naujosios Vilnios varguomenėi sušelpiti, per magistratą Lt. 5.000;

Įvairių paskolų paskiriems asmenims — Lt. 46.000.

Viso per Vilniaus Skyrių buvo išleista pašalpoms ir paskoloms Lt. 140.000.

Vilniaus Skyriui vadovauja: pirmininkas — Latvys, išdėninkas — Jankauskas, sekretorius — mokytojas Martinėnas; nariai — Dr. kun. Čibiras, agr. Kraušlys, kun. Biliauskas ir Žilėnas.

K. V-as.

DIDELIS GAISRAS

Biržai. Sausio m. 20 d. rytą apie 6 val., staiga suliepsnojo Kaunių dv. agr. Ordineco gyvenamasis rūmas. Atvykus Biržų m. ugniagesiams, visas rūmas jau skendo liepsnose ir išgelbėti pavyko tik vienas kambarys ir apdegusios medinės sienos. Rūmas buvo apdraustas 50.000 litų sumai.

Pažymėtina, kad dvaro ir apylinkės gyventojai prie gaisro gesinimo atsinešė labai šaltai. Dirbo tik pagal griežtą gaisrininkų įsakymą.

Po pietų degėsių vėl suliepsnojo ir gaisrininkams teko antrą kartą vykti į pagalbą.

Ordinecas laiko save lenku, bet ūkininkas geras.

Vilnų 17.330 „ 25.099.775
Odu 15.067 „ 12.948.338

Be to, sausio mėnesį eksportuota:

Pieno produktų \$ 3.477.784
Miško „ 4.430.842
Kasyklų prod. „ 830.040
Miltų „ 2.230.930
Agrikultūros „ 5.512.893
Žuvų „ 337.850
Gyvulių „ 999.942
Įvairių gaminių 4.612.810

Eksportui produktus pagaminančios darbo rankos yra begaliniai išnaudojamos. Ypač tingai svetimsalių kapitalistų kompanijos, gaunančios milžiniškus pelnus, pasižymi darbininkų eksploatavimu. Didžiausią sunkumo našta tenka pakelti tiems mūsų broliams, kuriems gyvenimo sąlygos neleidžia išmukti amatų.

AMERIKIEČIŲ DRABUŽIAI
VILNIEČIAMS

Vilniaus Kraštui Remti Vyr. Komiteto lėšomis sausio mėn. 10 d. parūpintas gerokas kiekis naujų drabužių Vilniaus prieglaudų vaikučiams ir mokslieviams.

Vienam Komiteto posėdžiui ponia Piktšilingienė ir plė Kubilytė pranešė, kad Vilniaus vaikučiams parūpinta tiek aprangos dalykų: 200 uniformų berniukams; 140 uniformų mergaitėms; 65 užklodės lovoms; 46 paltų mergaitėms.

Visi tie dalykai buvo paimti Kaune iš amerikiečių audinių bendrovės „Drobės“. Čia tenka pažymėti, kad „Drobės“ vadovybė davė tuos daiktus su nuolaida, ir, rodos, ta nuolaida yra taip žymi, kad prekės davė už savo kainą, be uždarbio.

Be išvardintų daiktų Bagdanavičiaus avalų dirbtuvėje buvo užsakyta 100 porų batų vaikams.

Be to, dar parūpinta tiek kitų daiktų:

140 uniforminių prijuosčių; 280 marškinių mergaitėms; 200 viršutinių marškinių bern. 600 porų kojinių ir 300 uniforminių kepurėlių.

Už visus tuos daiktus buvo sumokėta 38.000 litų.

Daugelyje prieglaudų ir bendrabučių yra didelis vargas, ir tų viršuje išvardytų daiktų negali pakakti.

V. K. Remti Vyr. Komitetas kaip pranešė Moterų sekcija, susiduria su vienu labai dideliu sunkumu: Lietuvoje negalima gauti pakankamai medžiagos viršutiniams drabužiams ir baltiniams. Būtų labai gera, jei amerikiečiai galėtų, susitarę, atsistoti Komitetui audeklų ir drobės.

MOSŲ JORININKYSTĖS
VARGAI

Žuvus mūsų jūros laivams: „Panevėžiui“, „Kaunui“ ir „Nidai“, beliko 5 laivai, būtent: „Marijampolė“, „Šiauliai“, „Utena“, „Kretinga“ ir „Venta“. Kadangi del karo tolimesnės jūros plaukiojimas yra labai pavojingas, todėl šie mūsų laivai plaukioja tik Baltijos jūroje. Del Klaipėdos netekimo ir karo mūsų laivininkystė labai smarkiai sumažėjo.

NUŽUDĖ SENUKĄ

Taujėnai (Ukm. ap.). Pamišės k. gyvena apie 80 metų amžiaus senukas Dalinkevičius su savo netekėjusia sena seserimi. Šiomis dienomis, apie 7 val. vakaro, atėjo plėšikas, kuris senuką Dalinkevičių nužudė, o jo seseriai peršovė ranką. Plėšikas, pasinaudodamas tamsa, pabėgo. Rytą dieną atvykusios vietos ir kriminalinė policija pradėjo kvotą.

GARANTAVĖS UŽ DEGTIN-
DARĮ, NUSTOJA ŪKIO

Prieš keletą metų Ročkių k. (Alytaus ap., Serijų vals.) gyventojas Dainausko sūnus sunkė „samagoną“. Jį besunkiant sugavo policija. Šis, bijodamas bausmės, pabėgo į Latviją. Prieš metus laiko grįžo. Jam sugrįžus, Serijų teismas už degtinės gaminimą nubaudė 3 mėn. kalėjimo ir 300 lt. pinigine bauda. Tada Dainauskas kreipėsi į savo kaimyną, prašydamas už jį teisme garantuoti — užstatyti savo ūkį. Kaimynas, nieko blogo nemanydamas, garantavo. Dainauskas, pasiėmęs savo daiktus, pabėgo, manoma, vėl į Latviją. Tam jo kaimynui dabar reikia sumokėti 3.000 lt.

KULTŪRINGAS KAIMAS

Butrimonių valsčiaus ribose yra Raižių kaimas, kuriame gyvena beveik vien tik totoriai (mahometonai).

Visi turi įsigiję sau radijus, skaito laikraščius, turi savo kaimo pašto agentūrą ir krautuvę.

Raižių pradžios mokyklos mokytojas J. Kulys 1939 metais įsteigė šaulių būrį. Į šaulius užsirašė nemažiau kaip 40 žmonių.

STAIGI ŪKININKO MIRTIS

Žeimelis (Šiaulių ap.) Gruodžio mėn. 24 d. Liesių k-me, pas A. Gustaitį atsilankė keltas to pat kaimo gyventojų. Po kurio laiko, nusigėrę ir įvyko peštinės, per kurias a. a. Juozas Naciūnas buvo mirtinai užmuštas.

Įtariamasis velionies užmušėjas, to pat kaimo gyv. Kazys Aleknavičius šiuo laiku yra areštuotas, bei tardomas. Velionis paliko žmoną ir tris mažus vaikus.

NĖRA DARBO

Į Kauną vis dar atvyksta darbininkų, ieškančių darbo. Ypač daug atvyksta atbėgėlių iš Klaipėdos krašto. Pranešama, kad Kaune darbo nėra ir naujiems darbininkams jis neduodamas.

BRANGIAI IMA UŽ MA-
LIMĄ

Duokiškis. (Rok. ap.). Pabrangus skystam kurui, visi malūnų savininkai pakėlė ir malimo kainas. Bet dabar, sumažėjus skysto kuro kainai, ir malimo kaina turi būti vienodai sumažinta. Dabar Duokiškyje ima už prastai sumaltą centnerį 70 ct., o pikliaivotą 1,50. Kituose malūnuose ima 20 nuošimčių pigiau.

NELAIMĖ PER NEATSAR-
GUMĄ

Pagelupys (Raguvo val.). Gruodžio 19 d. Mickūnienės dvare Linkevičius, apie 60 metų amžiaus, versdamas šiaudus, per neatsargumą nukrito ir vietoje užsimušė.

PRAGERTA 65 TOKSTAN-
CIAI LITŲ

Gelvonai (Ukm. ap.), 1939 metais Gelvonų valstybinė degtinės parduotuvė pardavė už 65 tūkstančius litų degtinės. Nors Gelvonų valsčius ir nemažas, bet nemažas ir kapitalas pragertas, o čia dar neskaitoma alus. Jau būtų laikas susiprasti — vietoje nuodų gėrimo ir lošimo kortomis iš pinigų — daugiau skaityti knygų ir laikraščių.

NUBAUDE UŽ KAINŲ KĖ-
LIMĄ

Serijai. Kainų tvarkytojas nubaudė Serijų krautuviniųkus J. ir E. Pinkauskus (žydų tautybės) 200 lt. už kainų kėlimą.

Geležies negalima gauti kiek reikia pirkti. Sakoma, kad geležies prekybininkai jos daug išslapstė. Reikia tikėtis, kad valdžios žmonės neklausdams prekybininkus sutvarkys, vieną kitą smarkiai nubausdami.

DRAUDŽIA ATLEISTI DAR-
BININKUS

Kaune ir kt. Lietuvos įmonės nuo Naujų Metų ketino nebeveikti ir atleisti visus darbininkus. Tam jų norui pasipriešino valdžia — uždraudė darbininkus ir tarnautojus iš įmonių laisvai atleisti.

GRAŽIAUSI LIETUVIŲ
VARDAI

Šiuo metu daugiausia suskato savo naujagimius kriktyti Vilniaus vardu. Jau prieš kelis metus žurnalistas Justas Paleckis savo tris vaikus apkrikštijo Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos vardais.

NUBAUSTI DEGTINDA-
RIAI

Siauriai. (Pan. ap.). Siaurii kaimas jau nuo seniau garsus savo „šamarlaku“. Bet viskam yra galas. Sučiupo ir „imones vedėjus“. Kupiškio apylinkės teisėjas juos nubaudė po 6 mėn. kalėti ir po 200 lt. užsimokėti.

DAUG NELAIMIŲ

Biržulių km. (Ganatorių val.) įvyko trys nelaimingi atsitikimai: Adolfas Garnys į mašiną įkišo ranką — nutraukė tris pirštus, Vladimir Garmiui miške kertant medžius sužalota koja, Sarapinaitei kuliama mašina sulaužė koją. Gretimam Gaižiūnų kaime įvyko du nelaimingi atsitikimai, o Rukuių km. ūkininką Rakiką lentpiuvėje prispaudė medis.

UZTROŠKO JAUJOJE

Ariogala. (Kėd. ap.). Sausio mėn. 3 d. Gėluvo vien. ūkininkas Juozas Bereckas, kurendamas jaują, užmigo ir rytą rastos negyvas. Spėjama, kad užtroško nuo garų. Velionis buvo pavyzdingas ūkininkas. Buvo seniūnu ir savo seniūnijos gyventojų buvo mylimas.

Velionis paliko žmoną ir tris vaikus.

Visi skaitytojai remia ir platina „Arg. Liet. Balsą“.

PIRMUTINIS ARGENTINOJE

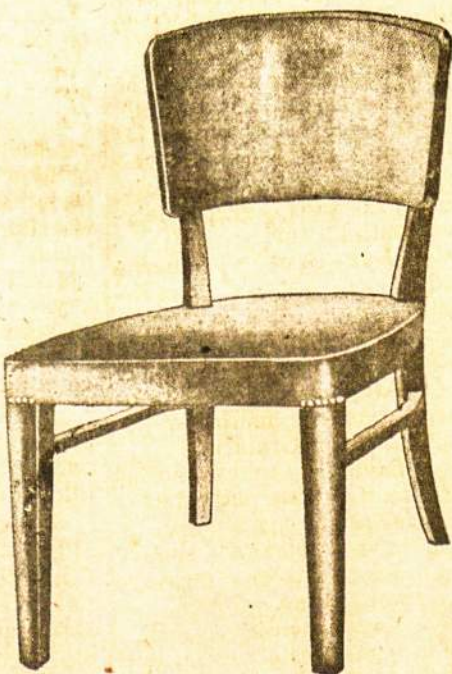
Lietuvių Stalų ir Kėdžių Fabrikas

ŠULNIS & GEIGAS

SAVININKAI

Sali 64 - 68. U. T. 61 - Corrales - 3275 Bs. Aires

Jau nuo 1931 metų dirba visokių stilių kėdes ir stalus Sąžiningu darbo išpildymu fabrikas išaugo iki to, kad jame jau dirba 40 kvalifikuotų darbininkų, didžiojoje lietuvių. Dastatome į namus ir duodame nuolaidas lietuvių šeimynoms. Pirkite tiesioginiai iš mūsų fabriko, nes nusipirkę krautuvėse mokate daug brangiau už tas pačias mūsų fabriko gamybos kėdes.

VILNIUS DABAR

PIRMAS APSILANKYMAS PO 17—KOS METŲ

(Specialiai „Argentinos Lietuvių Balsui“)

Privažiuojam Vilniaus priemiesčius jau išaušus. Įdomus ir nepaprastas jausmas. Pirmą kartą buvau Vilniuje 1898 m., o paskutinį 1922 metais. Daug prabėgo laiko, daug pasikeitė ir piliečių ir valstybių gyvenime.

Per vagonus eina valiutos kontrolė.

— Svetimos valiutos turite? — Klausia apskritburnis valdininkas.

— Neturime, — atsako keleiviai. — Tik tai litais...

— Ir zlotų neturime, — vienas mūsų pasako, šypsodamasis.

Valdininkas nusišypso, kilsnė ranką prie kepurės ir eina toliau.

Vilniaus stotis. Einame iš antro perono žemyn į tunelį. Mumyse kaž koks kauniečių patriotiškas jausmas.

— Mūsų stoties laiptai platesni, — sako vienas.

— Bet, žiūrėk, čia tunelis ilgesnis.

— Taip, bet mūsų Kanas švaresnis...

Stotyje dairomės. Virš keleivių būrelio pažįstama žalia geležinkelinio policininko kepurė. Stotyje daug suskurusių žmonių.

Imam vežiką. Nepasiklausė kainos, susėdama, važiuojame. — Į Mickevičiaus gatvę. Į George viešbutį. — Sakome vežikui.

Jo kumelaitė maža, šonkaliai rodo, kad ir ji, kartu su savo šeimininku, pergyveno karo ir okupacijos mėnesius. Ir kitų vežikų arklių nesuliginsi su kauniškiais. Tik vežimai su storais guminiiais ratais ir vežikų apsiaustai ne kuo tesiskiria.

— Nemušk arklio, užmuši. — šaukia vienas mūsų.

— Ale niebiję. Tilko tak sobie (nemušu, tik šiaip sau), — atsako pasipiktinusių balsu vežikas. — Kas tiems pónams darbo, — jis sau galvoja, — juk čia mano kumelė, ne jų.

Pravažiuojame vieną gatvę, pasukome į antrą. Prie krautuvių — ilgiausios eilės žmonių. Kitur krautuvių langai lentomis užkalinti. Langai popieriaus juostelėmis aplipinti, nuo bombų sprogimų apsisaugoti.

— Stok! Atgal! — Sušuko kareivis. Rankoje šautuvas. Ant šautuvo durtuvas.

— Kas atsitiko? — Klausiam.

— Negalima čia važiuoti. — Jis dar kartą šūktelėjo.

Šaligatviuose daugybė žmonių, nors dar ir anksti. Ties kampu, kur sustojome, keliasdešimt, sukinėjasi, lyg kur eina, lyg iš kur grįžta. Rodos be tikslo.

Vežikas pasuko į kitą gatvę. Išlenktas, netiesi. Ir čia — eilės žmonių. Pravažiuojam, ir vėl:

— Stok! Negalima! — čia taip pat mūsų kareivis su šautuvu.

Išlipu. Ties kampu aukštas mūsų policininkas.

— Kas atsitiko? — Klausiu, priėjęs.

— Neleidžiama važiuoti. Sovietai kraustosi iš Vilniaus.

— Ar ilgai neleis?

— Nežinau.

— O kas jums daryti? Atvažiuojame iš Kauno. Mūsų laukia George viešbutyje.

— Nežinau. Reikia laukti.

— Ir pėstiems neleisite?

— Negalima, sakau, kad ne galima — ryžtingesniu tonu ir garsiau pasako.

Nusprendėme grįžti į geležinkelio stotį palaukti ir pasiinformuoti. Su vežiku derybos.

— Penki litai. — Mums sako, atkišęs kietą ir sausą ranką.

O mes — kauniškiai: iš stoties į miestą, iš miesto į stotį, po du litus. Duodame keturius.

— Penki... penki litai, ponai, viskas pabrango, avižos pabrango... penki litai.

Pagaliam likvidavome ginčus su vežiku, sumokėję keturius. Vėliau mums aiškino viešbutyje, kad reikėjo mokėti tik tai du.

— Lupikas, — sako, — Vežikai visur lupa. Toks jau „nadaras“.

Stotyje pilna mokinių. Mergaičių, berniukų. Kitų ir kepuraitės — konfederatkos, keturiais kampais — ragučiais. — Tur būt, važiuoja į mokyklą priemiesčiuose, — vienas mūsų pastebi.

Bet jų vis daugiau prisirenka, naujų ateina. Pasienių suolus apsėda, jaunu ir nerūpestingų juoku aidina didžiulę bufeto salę, kurios priešakinėje dalyje stalų nėra.

Mes šaltą rytą pusryčiaujame ir šildomės. Ant kiekvieno stalo žydinčių gėlių krūmeliai molinukuose. Ir varge skęstas Vilnius neprarado estetinių jausmų.

Išėję į priekį, dairomės autobusų. Ir čia prieš įeinamąsias duris mokinių būrys. Klausiu vieną:

— O del ko ne mokykloje?

— Neleidžia praeiti. Ir čia bandžiau, ir ten, niekur nepraleidžia.

— Ar ne linksma, kad išsisaugojai dvejetuko? — Klausia vienas mano kelionės draugų.

Mokinio gražios mėlynos akys žybtelėjo, nusišypsojo ir sako:

— Šiandien nebūčiau gavęs.

— O gal galies, kad penktuko neužsidirbsi? — Aš jį erzinu.

— Penktukų visai negaunu — atsako jaunomis lūpomis nebojamame veide.

Kalbamės lietuviškai. Jis iš bendrabučio, pabėgėlis. Grietai, gavęs drabužių ir knygų iš Vilniaus Kraštų, Remti Komiteto Skyriaus Vilniuje.

Nebelaukdam autobuso, einame pėsti Aušros Vartų linkui, su portfeliais ir čemodanais. Visais šaligatviais žmonių daug. Jauسته jauti, kad jų tarpe yra tokių, kurie čia rado prieglaudą, pabėgę iš karo audros verpetų. O šių pabėgėlių tarpe yra ir buvę žmonės, kuriems jau nebeliko nė tėvynės, nė šeimos židinio. Sutrukę visi saitai, nebeliko gyvenimo, nebėra rytojaus.

Susirūpinę veidais. Vienas gyvuliškas noras — pavalgyti. Ir to negauni be pinigų, šių gi — nėra. Ir maisto stinga, dėl to ir ilgos žmonių eilės prie krautuvių.

Ties vienu kampu būrelis žmonių. Jų tarpe nebeįsėdinti žydė parduoda išmestas į gatvę kaliošus.

Dwiescie litasów, — ji prašo už kaliošus du šimtu litų. Atrodo, kad ji beprotė.

Čia pat — apdriškęs vyriškis laiko rankoje, atkišdamas, kelis padų odos šmotelius ir gerokai apdėvėtų vasarinių sandalių porą. Gatvės viduryje sukinėjasi vyriškis su dviem kėdėmis, kurioms dairosi pirkejo. Žmonės valgo batus ir kėdes. Ir ko nedarytum, norėdamas gyvulio pilvą patenkinti?

Pilki žmonės, buvę žmonės. Visokeriopais kostiumais, ir be kostiumų, su apsiaustais, ir be apsiaustų. Prieš mus eina trys gimnazistės — lenkaitės. Girdi mus kalbant lietuviškai. Viena jų garsiai lenkiškai sako savo draugei, kad mes girdėtume:

— Neužmiršk, Halina, kad dabar gyvename sostinėje.

Ji tai sako ne pasididžiudama, bet pašiėpdama. Jos užaugo toje atmosferoje, kada Vilnius buvo laikomas lenkų kultūros pažiba, tik ne lietuvių sostine.

Klausiam aukštą policininką kelio į Ostrobramską gatvę. Jis mandagiai lietuviškai atsako:

— Pasukite ten... bus Velka... o paskui, vėl pasukus ir bus Ostumbarska

Pravažiuoja keliasdešimt vežimų su išsikraustančių iš Vilniaus bolševikų turtu. Brezentais uždangstyti, vienur kitur iš po jų kyšo maišai su bulvėmis, rašomieji stalai, kėdės, kopūstų galvos, ropės, runkeliai. Arkliukai nedideli, kaip ožiai, uodegose prisagstyti popieriukai su numeriais; pakinktai — prasti, kitur virvutėmis paraišioti.

Ratai žalsvai nudažyti, dun da Vilniaus gatvę, prasuka pro Vokiečių gatvės kampą ir rieda pro mus, pro kitus, pro Rudzinskio kavinės duris, pro Trockio krautuvės langus.

Vežimuose po du, po du — bolševikai kareivėliai, smailomis kepurėmis, virvukėmis prisijuosę, odinių diržų nesimato. Ne iš išteklų uniformos, ne nutukusių žirgų saugotojai, rytų Europos naujųjų idėjų gynėjai...

Ir mes nuėjome savo keliais, akimis nulydėję nenugalimuosius raudonarmiečius.

Pro Aušros Vartus eina žmonės, tikrieji šeimnininkai ir svečiai.

Kelia kepure; keliamė ir mes.

Prie sienos stovi aukštas plačiapetis raudonu veidu vyras, žiūri, galvą pakėlęs, į pavelslį, judina lūpas, skundžiasi ir prašo.

Pasienių šaligatvyje klūpoja moterys ir vaikai. Ir tokių daug. Lengviau kelti gyvenimo našta, sielos jėgos stiprėja. Rodos, gaila, kad negali įsitrinti į tų klūpojančiųjų minią ir su jais malda amžiams išnykti.

Prie Aušros Vartų krautuvėlė su mažmožiais ir suvenirais. Sutariame lauktuvių namiškiams Kaune parvežti.

Trys litai, — aiškina mums nebeįsėdinti krautuvės savininkė, rodydama iš eglės skujų padarytą lėliukę, kurios kojomis įsimeigti du degtukai, skarutė ant galvos.

Pardavėjos panagės juodos, rankos purvinos. Sakome, kad brangiai ji užsiprašo.

— O tai kaip? Kas užsiprašo? Mūsų kainos be derybų. Dabar viskas pabrango, ir dar bininkas, ir dažai... — Skundžiasi pardavėja. — Žvakės antai, buvo po šešiasdešimt grošių viena, trys zlotai už kilogramą, o vakar vos gavau tris kilogramus po aštuonis zlotus... Žadėjo atvežti iš Kauno vaško, o ar atveš, kas juos žino?

— Atveš, — sakau, — mačiau, kaip Kaune krovė vašką į vagonus, — pridėdu, šypsodamos.

Pardavėja sąmojaus nepastebi.

— Visada kas nors ką nors prižada. Nesunku prižadėti, o čia reikia gyventi...

Lėliukės nepirkome. Ties šv. Jono bažnyčia kitoje mažmenų krautuvėje tokios pat skujinės lėliukės po litą.

P pinigų vertės dar niekas nežino, ar bent parodo, kad nežino. Moki, sakysime, iš lito septyniadešimt centų, o gražos tau duoda šešiasdešimt c., arba perki už 20 centų „Vilniaus Balsą“ ir gauni ne vieną, bet penkis numerius. Vilniuje dar didelis finansinis išsiplašymas. Zlotais moki už „Kurjer Vilenski“ azuriniame popieriuje; o centais moki už tą patį numerį baltame ar mėlyname popieriuje.

Krautuvių languose maisto prekių jau yra. Kitur matai iš verstą lange iš statinaitės mūsų Pienocentro sviestą — 4 litai kilogramas. Prie krautuvių prikalinti pieštuku paraišyti popierėliai. „Sprzedajemy na karty“ — Jau kortelių sistema veikia.

Ligi naujo parėdymo vienam žmogui galima nusipirkti tiek maisto dalykų: pusę kilogramo duonos dviem dienoms, 1 kilo kvietinių miltų 2 savaitėms, ketvirtį kg. sviesto 2 savaitėms, pusę kg. druskos 2 savaitėms, pusę kg. cukraus ir pusę kg. kruopų 2 savaitėms. Homeopatinės dozės, bet ir jos geriau, negu niekas.

Tik kas daryti tiems, kas neturi nė skatiko ir toms homeopatinėms dozoms? Atėję lietuviai į Vilnių atvežė maisto, kurio jau nebuvo.

— A, Woina! Kiedy wojna! to juž wojna! — Karas. Kai karas, tai jau karas. — Prisiminė man kareivių dainelę, kurią rugpiūčio mėn. girdėjau Varšuvos gatvėse.

Toks buvo mano įvažiavimas į Vilnių prieš Kalėdas 1939 m. gruodžio m. 12 dieną.

Karolis Vairas.

KUPTŠKENŲ PRIETARAI APIE MIRTĮ

1. Kai kuniga pas ligonį atvažiuoja į arklių pastatą kieme, tai reikia žiūrėti, kaip tas arklys stovi jeigu stovi ramiai, tai ligonis sugis, o jei neluoja, tai mirs.

2. Jeigu kunigui su švenčiausiuoju einant per kiemą tu namų šuo loja, tai ligonis sugis, o jei neluoja, tai mirs.

3. Jeigu nori, kad sergąs ligonis greičiau numirtų, atgręžk jo galvą kitan lovos galan ir tegul gulį; tai jeigu liga buvo ir praėjus, vėl sugrįš ir ligonis turės mirti.

4. Deginant po paskutinio patepimo vatą, jeigu bent vienas gabalėlis tik apskrunda, o visiškai nesudega, ligonis sugis.

5. Jeigu ligonis sunkiai miršta tai buvo didelis nusidėjėlis ir nuodėmės jį kankina.

6. Jeigu ką tik numirėlis katra nors akimi pažiūri, tai dar kai kas iš esančių tuo metu toje troboje mirs.

7. Neščia moteris, prieš išleidžiant numirėlį iš namų, turi išėti pirmutinę, pirma numirėlio kad išbėgtų nuo mirties; išėjus paskui, mirs arba ji pati, arba jos kūdikis.

Kas skaito ir rašo, tas „Argentinos Lietuvių Balsą“ išsirašo.

„BOTELLAS de UN LITRO“

FRESCA

y helada

YO LO TOMO

RAŠYKIME TEISINGAI

PASTABA: Žodis žodinė talpiname seno „Neptūno“ veikėjo P. Meilučio korespondenciją. Šis viešas žodis bus istoriškas. — „A. L. Balse“ Redakcija.

Savaitraščio „Momento“ 161 nr yra tilpę dvi korespondencijos iš Kordobos, Eretiko ir J. Kemeklio, kur rašoma daug melo ir provokacijos. Ten pasakyta, kad „A. L. Balse“ apšaukė „Neptūno“ namus kaip bauriausią karčiama, pro kurią ir gėda net praeiti. Aš manau, kad jau Kordoboje nerasi žmogaus, kuris užginčytų, kad „Neptūnas“ neturi karčiamos. O jeigu jau karčiama yra, tai reik manyti, kad pasitaiko visokių atsitikimų, kaip pavyzdžiui ir kitoje karčiame. Tai čia gerbiamas Eretikas bereikalingai sako, kad „A. L. Balse“ šmeižia „Neptūną“, nes „A. L. Balse“ skaitau šėsi metai ir man neteko matyti, kad „A. L. Balse“ šmeižtų „Neptūną“.

Jei tik patys kordobiečiai nešmeižia. O klaida pasitaiko padaryti visiems, kas dirba. Toliau Eretikas sako, kad „Balse“ apšaukė „Neptūno“ pirmininką ir sekretorių J. Kemeklį, kuris eina sekretoriaus pareigas jau ketvirtį metų, vienybės ardytojais. Čia gerbiamas Kemeklis negali pasididžiuoti pareigom, nes tegul pavarto metinius susirinkimų protokolus ir ras keletą narių, kad daug daugiau metų eina vienas valdybos nario pareigas, tai kitas. Tegul nesigiria tiek daug. Toliau, Eretikas sako, kad „A. L. Balse“ apšaukė pirmininką 1939 m. ir sekretorių J. Kemeklį vienybės ardytojais. Čia irgi neapsiriktą tiek daug, kas link J. Kemeklio, nes gerbiamasis neužmiršk, kad esi prašęs pirmininko, kad moterims neleistų daryti „Neptūno“ name susirinkimo, kuomet moterys susirinkimams buvo dar pirmininkaujant A. Petrylai ir jau buvo padarę keletą vakarėlių su gerais pasisekimais, ką liudija susirinkimų ir revizijos protokoliai. Taip pat jos nešiojo rifaš parduotines, rinko fantus ir visą pelną jos atidavė „Neptūnui“ del lokaliao statymo. O kuomet A. Petryla išvažiavo į Bs. Aires, tai gerbiamas Kemeklis priprašė pirmininko 1939 m., kad moterims neleistų daryti „Neptūno“ name susirinkimo. Žinoma, pirmininkas ir neleidė. Tai ką ar ne provokacija čia? Ar moterys ką blogo darė jeigu „Neptūnui“ atėjo į pagalbą. Žinoma, gerbiamas J. Kemeklis užnepyko ant moterų už tai, kad neleidė be įžangos į moterų vakarėlį.

Toliau Eretikas sako, kad „A. L. Balse“ nežino kaip neptūniečiai įvertina „Momento“ rašymą.

Aš norėčiau paklausti J. Kemeklio, ar tamsta korespondencijas rašydamas rėmėsi faktais, ar taip sau rašėi, kad neturėjai ką veikti? Tamstai negėda rašyti, kad lenkai mūsų tautai geri draugai. Ar neatsimeni, ką gero mums lenkai padarė, su Vilniū, su garsiuoju ultimatumu; šaukė: ponas vade, vesk mus į Kauną. Ir kad mūsų tauta nebūtų nusileidusi, bet atmetus lenkų ultimatumą, ar jie būtų galėję mūsų brolių kraują pralieti, ar būtų galėję miestus išgriauti. Be to, ar neatsimeni, tamsta J. Kemeklis, kiek policmonių nušovė prie lietuvių ir lenkų rubežiaus, o vis tą darė kad išprovokuoti karą ir kraują paplukdyti mūsų brolius. Ar lenkai galėjo palikti našles moteris su mažais vaikais. Pagalvok gerbiamasis, ką rašai...

Baigdamas rašyti priminsiu tamstai, kad tamsta per savo organą „Momentą“ pirmiau pradėjai nesąmones rašyti, ne gu „A. L. Balse“ buvo rašyta apie karčiama. Tamsta pakartotinai rašėi, kad darbščiajai valdybai „Neptūno“ veikėjai ir veikėjos trukdo veikti. Ko tikrumoj nebuvo ir nieks tai valdybai netrukėdė. Visi nariai atliko savo užduotą darbą. Kuomet vienam mėnesiniam susirinkime buvo diskutuojama Kemeklio šmeižtai ir buvo kalbama, kad nesusipratimai reikia sakyti per susirinkimą, tai tamsta atrėžiai: „O kam aš sakysiu, ar stalui?“ Reiškia, susirinkime randasi stalas ir sekretorius, o su nariais nereikė skaityti. Taigi savo provokacijas nori primesti kitiems ir pulti „A. L. Balse“ visai neteisingai.

Kas buvo rašyta „A. L. Balse“ viskas atitinka tikrąybę. O jeigu pastaba atitinka tikrąybę, tat ją galima vadinti tikra, o ne šmeižtu. Vienok tamsta puoli kaikiuriuos narius tik už tai, kad susipratę neptūniečiai skaito „A. L. Balse“.

P. Meilutis.

APSIMOKA PASISKELBTI „A. L. BALSE“, Kadangi Visi Skaito „A. L. Balse“.

SSSR. JAUNIMAS

Pastaba: Sovietų jaunimas negirtuoklauja. Sovietų jaunuliai Lietuvoje kalba, kad jie atėjo Lietuvą ginti, — sako „Naujienu“ bendradarbis Vistaspatas, kurio begaliai įdomų straipsnį patiekiamame „A. L. Balso“ skaitytojų žiniui. Tai pirmutinis tokis išsamus, rimtas ir bešališkas straipsnis taja mūsų plačią visuo menę interesuojančia tema.

„A. L. Balso“ Red.

Įvairiose vietose, įvairiais keliais sugaudyti išpučiai. Vieni jų tiesioginiai gauti, kiti skolinti, pasisavinti.

SSSR vidaus gyvenimo santvarka yra patraukusi daugelio dėmesį, mintis. Vieni visa, kas tenai yra, smerkte smerkia, kiti viską į padanges kelia. Vidurio čia nėra. Bet tų visų ginčų sukūryje mažiausia kalbama apie patį SSSR žmogų. Kaip tasai žmogus toje naujoje santvarkoje jaučiasi, kaip jie visa tai pergyvena, bet dar mažiau kalbama apie SSSR jaunimą, kuris jau toje naujoje santvarkoje išaugo, išsirusino naujais pagrindais sudarytą švietimą išgijo.

Čia keletas išpučių apie tą jaunimą, tiesiog, tik apie karišką jaunimą, kuris Lietuvos padangėje kario uniformą dėvina atsidūrė. Ir tai ne apie visą tą jaunimą, bet tik apie kelis tokius jaunuolius su kuriais teko įvairiomis progomis susidurti šnektelti, arba kitų atpasakojimais jis patirti, gal pažinti.

Juk tai vis idomu, kaip tasai jaunuolis dabar atrodo, kaip jis jaučiasi ir galvoja, samprotauja svetur atsidūręs.

Tasai kariškoje uniformoje jaunuolis palyginamai kuklus, smalsus, tiek kiek toji smalsia liečia kasdieninį gyvenimą. Jis mandagus, bet Europietiška etiketė maža susivakia. Jis visai savyje užsidaręs ir labai mažai kalbus, tiesiog vengias kalbėti bendromis pasaulio temomis. Jis aiškiai turi siaurę tematiką, bet toje tematikoje aiškiai susivakia, sprendimuose griežtas, gal fanatikas, o gal nenoris giliai į kalbas įsileisti.

Pasaulio politikoje turi savo katechizmą, iš kurio ribų nelinkęs išeiti. Bendrai, savo pažiūromis siaurokas, o tos pažiūros pusėtinai rusišku nacionalizmu atmieštos. Komunizmas? Jei jį suprasti tarptautine prasme, tai jis pusėtinai nudėvėtas, ne aktyvus, ne agresingas. Greičiau čia kyšo imperializmas, negu tarptautiniai darbininkiški siekliai.

Čia turiu galvoje tą inteligentišką jaunuolį, kurio kariška uniforma aiškiai įrodo, kad jis yra tam tikrų pareigų vyras. To jaunuolio, kuris eina tik eilinio kareivio pareigas, neteko arčiau pažinti, nes jis viešai bet kur visai nesirodo, o jei ir tenka susidurti, tai jis visai nekalbus, tiesiog vengias artimesnės pažinties.

Savo kūniška išvaizda tasai jaunuolis atrodo sportiškai, išdžiūvęs, veidas nerūškus, smulkus sudėjimo, išvargęs, atrodo, lyg ir būtų prastai maitinamas.

Viena ryšku, tasai jaunuolis linkęs ką nors geresnio išgyti. Pirmoje eilėje jis svetur atsidūręs stengiasi laikrodį išgyti. Bet toje srityje jis skoniu visai neišlepintas ir mažai nusimano. Perka tokį laikrodį, kokį jam pakia. Jo kainoje ir jo vertėje visai nenusimano, o pasaulio firmų visai nežino, net nenusimano kur tie laikrodžiai daromi ir kaip jie daromi.

Perka kitus blizgučius, žiedą ar ką kitą, bet jo vertėje jokio supratimo neturi. Amžinoji plunksna dėl jo visai svetimas daiktas, kurią čia pirmą kartą mato ir net nebeįmano kaip ją vartoti.

ir dėl ko joje taip ilgai laikosi rašalas, ir ar iš viso joje esąs rašalas.

Geras laikams popieris — tiesiog neįprastas daiktas.

Daug kas jį stebina. Jo giliu išitikimu tik SSSR pasaulyje turtingas kraštas, viso ko pertekęs ir daug visokių naujenybių turis. Todėl jis linkęs manyti ką nors gero pastebėjęs, kad tai visai tik propagandos tikslais padėta.

Suprask, buržuazinis kraštas tyčia gerus daiktus pirmoje vietoje krautuvėse padeda, kad pasirodyti, jog čia daug kas naujo esą. Stebisi, kaip tuos daiktus gali visi prieinama kaina išgyti, ir išgyti liuosai, be jokių suvaržymų. Kartais net mano, kad tik jiems tie daiktai taip liuosai parduodami, kad vietos gyventojai jų pirkti visai negali.

Gerai marškiniai, gera apranka tiesiog tą jaunuolį vilioja vilioja. Jam sunku net suprasti, kaip visa tai taip liuosai ir pigiai galima pirkti. Krautuvų puošnūs langai, jo spėliojama, kad tik propagandos tikslais papuošti ir tai valstybės lėšom padaryta.

Jis tiesiog sunkiai susivakia, kaip buržuaziniame krašte darbininkai gali gerai dėvėti, laikrodžius turėti ir socialiai valgyti. Neretai jis tikrą darbininką, geriau uždirbanti, gražiai apsirengusį laiko tikru buržuju, arba jo pakaliku. Stebisi, kaip tasai darbininkas gali turėti pakenčiamą butą, arba kaip ūkininkas gali socialiai valgyti, gerai arkliais važinėti. Jam visa tai buržuai, jis tiesiog stebisi, dėl ko tame svetimame krašte niekur nemato tikro proletaro. Kur jie dingę? Ne jau jiems uždrausta viešai pasirodyti?

Tasai kariškoje uniformoje jaunuolis, svetimame krašte atsidūręs, mėgsta gerai pavalgyti, bet tvirtai susilaiko save vaisinti svaiginamais gėrais. Jisai tiesiog stebisi, kad už gerą valgį čia taip mažai reikia mokėti. Jo supratimu, tai tik propagandos tikslais taip mažai imama, o vietos gyventojai turi žymiai brangiau mokėti.

Jisai net varžosi tokią sąskaitą apmokėti, jis reikalauja tikrą kainą išstatyti ir gincijasi, dėlko iš jo pigiau imama... Tasai jaunuolis pakankamai išlaidus. Su pinigais nesiskaito, jų visai nevergina. Vsi jau kitas daiktas už tuos pinigus įgyta prekė, o pirmoje eilėje geras laikrodis.

Į Lietuvą jis žiūri labai palankiai, tai jam draugingas kraštas, kuriame jis atėjęs į pagalbą. Šituo jis šventai tiki, taip lygiai, kaip tiki, kad SSSR neturi jokių agresijos tikslų, o tik kitiems eina padėti, juos nuo kažkokių priešų apginti... Vietos žmonių savo krašto patriotizmas jam sunkiai suprantamas, nes patriotais gali būti tik SSSR žmonės...

Vokietijai jis netiki ir žiūri, kaip į rytojaus savo būsimą priešą... Jo draugai gina Suomiją, kurią užplūdo baltgvardiečiai visokie „svolačiai“, valkatos, banditai...

Bendrai suglaudus, tasai jaunuolis savotiškai simpatiškas vyrukas, idomus, bet idomus tik trumpam laikui, vėliau jis nuobodus, nes jo akiratis siaurokas, politiškai išsilavinimas ribotas.

Bendrai jis visai pusėtinai ribotas, fanatiškas, nevisuomeniškas, savyje užsidaręs, nenoris į platesnias kalbas įsileisti, daug kalbėti, o ypač viešai savo kitų draugų akyvaizdoje kalbėti.

Jisai daugiau išrodo vienuoliškas, negu visuomeniškas. Tiek jis atrodo vienuoliškas, kad net vienas be savo draugų nenori viešumoje rodytis.

Jei eina kur, tų eina dviese, ar daugiau, kaip katalikų vienuolės. Sunku pasakyti, ar tai jau to

kia mada, ar toksai parėdymas? Bet kartu jis labai drausmingas, susiklaupęs ir pareigų vyras. Šioji bausmė ne tiek išvydinė, kiek vidaus, iš itikinimo, bet ne iš prievartinės pareigos.

Savo vyresnių draugų visai nekritikuoja, o savo viršininkus dievina. Tai jaunuolis, kurio išvydinė valia pusėtinai sutvarkyta, suvaržyta. Bet neatrodytų, kad savo pareigas vien tik akiai pildo, — toks jau jo išitikinimas. Savo narsumu nesišvaisto, nesigiria. Savo kariuomenės jėgas rimtai įvertina, bet neperdeda. Jo akyse Lietuvos kariuomenė labai rimtas objektas, darnus junginys, gražus vienetas, geras jo taktininkas, bet taktininkas mūšio, o ne pasaulėžiūros. Jam atrodo, kad tasai naujas jo taktininkas suklydėlis, nukrypėlis, ne tikruoju keliu einas. Bet tam naujam taktininkui jisai pagarbos pilnas.

Visur, kur tik gali, jisai šią pagarbą pabrėžiamai parodo ir neabejotinai reiškia savo mandagumą.

Jo supratimu, tasai taktininkas gal tik propagandos tikslais gerai aprėdytas, sotus, tvarkingas, gal esą seniau taip ir nebuvo, bet tik štai kaip jie čia atsirado, tai viskas pakitė jo...

Bet su tais naujais taktininkais jisai nelinkęs susidraugauti, laikosi nuošalyje, o jei ir susiduria, tai labai atsargus o ypač žodžiuose šykštus.

Gėrisi savo talkininko, ar jo supratimu sąjungininko gražiais arkliais, geriais pakinktais, o ypač jį imponuoja jo geltoni batai...

Taip pat jo dėmesį traukia geras galvos šalmas...

Gal šie išpučiai paviršutiniai, gal jie nėra tikslūs, bet pirmieji jie tokie! Sunku tasai jaunuolis kariškoje uniformoje arčiau pažinti, jei jisai toksai nekalbus. Tuos išpučius galima tik iš jo veiksmų, iš elgesenos pažinti, sučiupti. Bet visi tie išpučiai labai artimi tikrumos. Gal ateityje jie nubluks, įgis kitą spalvą, gal bus, galima dar arčiau savotiškai iš kitur atkeliavę kariškoje uniformoje jaunuoliai pažinti. O dabar čia tik pirmieji išpučiai, kurie labai ir labai daug ką sako.

Gal paklausite, kur tie jaunuoliai gyvena ir kiek jų?

Neatsakysiu, juk tai karo paslaptis, o tie jaunuoliai yra mūsų sąjungininkai, bent jie taip sakosi, ir tokiais nori būti.

Būsime ir mes mandagūs ir kas nereikia viešai nekalbėsime.

Bendrai, tie jaunuoliai sudaro savotiškai gerą ir įdomų išpučių. Viena tegalima pasakyti, kad jie mūsų jaunuolių nepaveiks...

Vistaspatas.

GATVIŲ „KRIKŠTINIMAS“

Savo laiku „A. L. Balso“ buvo kalbama apie miesto gatves, jų vardus ir kai kurių gatvių vardu pakeitimus, bet nieko nebuvo tuomet pasakyta apie priežastį tų gatvių vardų atsiradimo.

Šiandien mums labai suprantama, kad gatvė be vardo negali būti, bet ir prie kiekvieno namo durų, išeinančių gatvėn prikabinoti numeriai, pačiame name, jei yra daug butų, vėl jie sunumeruoti, kad gyventojas būtų surandamas ir galėtų jį pasiekti laiškas.

Bet kuomet Bs. Aires gatvės buvo pavadintos vardais, daugiausia šventųjų vardais, pats Buenos Aires miestas buvo labai mažas turėjo vos tik 5000 gyventojų ir visas plotas užėmė, skaitant iš pietų į šiaurę, 25 kvadratus, gi skaitant iš rytų į vakarus, tik vienuolika kvadrantų ir nereikia nei priminti, kad tokiame miestelyje kiekvienas pažino visus gyventojus ir galėjo ne tik papasakoti kas kaip gyvena, bet ir kokių jų tarpusavyje santykių bei kiti dalykėliai. Antra, tuo laiku maža kas temokėjo skaityti, paštas buvo daugiau tik ponų ir valdininkų ir rodos niekas negalėjo verstis krikštyti miesto gatves, bet visgi šis krikštas įvyko.

Bet be priežasties niekas neatsiranda, negalėjo atsirasti ir miesto gatvių vardai.

Seni dokumentai štai ką sako apie šį įvykį.

Kaip jau daugelis žino, kolonijų laikais Buenos Aires miestas neturėjo teisės laisvai prekiauti su užsieniu ir pats gaudavo užsienio prekes iš Peru, gi savo prekes, daugiausia kailius galėjo pardavinėti tik ispanams ir tai su didžiausiais suvaržymais.

Gyventojai, aišku, tokia padėtimi negalėjo būti patenkinti ir įvairiausiais būdais stengėsi ispanų išleisti įstatymus apeiti, gauti prekes ir išvežti savo produktus kontrabandos keliu, kas teikė nuostolį ispanų valdžiai, anot gubernatoriaus, kuris kreipėsi prie Buenos Aires miesto cabildo, kad anas griebtųsi priemonių kovai su kontrabanda.

Ir to laiko gubernatorius, Salcedo, pasiuntė miesto galvoms raštą (1734 m. balandžio 26 d.) kuriame prašė, kad savivaldybė suskirstytų miestą į tam tikrus kvartalus, kuriuosna įeity daugiausia 3 kvadratus ir kiekvienam tokiame kvartalui paskirtų vieną asmenį, kuris turėtų sekti visus gyventojus ir žiūrėti ar jie kartais neužsiima kontrabanda, o jei taip būtų, turėtų apie tai pranešti valdžiai, kuri jau

griebsis atatinamų priemonių.

Bet to nepakako, kad galėtų geriau nurodyti toks skundikas prasikaltėlio gyvenamą vietą, reikia gatvės pavadinti vardais, geriausia šventųjų.

Miesto galvos apsvaistė šį gubernatoriaus pasiūlymą, ir priėmė savo posėdyje iš 1734 m. birželio 7 d., nutarė pakeičyti gatves vardais ir kad visi gyventojai žinotų kaip kuri gatvė vadinasi, išskabinti savotiškas iškasas, kuriose būtų pavadinimas įrašytas aiškiomis raidėmis.

Bet pasirodė, jog tokios iškasos gan brangiai atseis, tad miesto viršininkai nutarė, kad pakaks, jei gatvių vardai bus užrašyti baltomis kalkėmis ant namo (kartinio) sienos. Tam darbu įvykdyti buvo nusamdytas kažkoks pilietis Pedro Gonzalez, kuris paskirima ir atliko iki tų pačių metų rugpjūčio mėnesio 3 dienos, nes tą dieną pateikė sąskaitas miesto galvoms reikalaujamas užmokėti už atliktą darbą.

Aišku, jog toks gatvių vardų užrašymas negalėjo ilgai skalsėti, bet visgi nebuvo niekas šioje srityje reformuota apie penkiasdešimt metų, iki gubernatoriaus Francisco de Paula Sanz, didelis pažangos mėgėjas, įsakė gatvių vardus ne ant namų sienų dažyti, bet tam tikrose lentelėse ar akmenyje iškalbi. Be to, jis nustatė gatvių eilę, būtent, kad gatvės vardinamos einant iš pietų į šiaurę ir iš rytų į vakarus. Laikas bėgo, miestas didėjo, pergyveno nemaža sukrėtimų, pasikeitė iš pamatų visas miesto gyvenimas, pats miestas iš provincijos miestelio virto nepriklausomos respublikos sostine ir šiandien ne penkis tūkstančius, bet pusrėčio milijono gyventojų turi.

Gatvių vardai taip pat pasikeitė: šiandien jau nepakaktų jo gatvės ir visų šventųjų, kiek jų bebūtų, šventuosius pakeitė paprasti pasauliečiai ir nemaža gatvių šiandien vadinama ne tik ne šventųjų vardais, bet dargi tų žmonių, kurie kovojo prieš šventuosius.

Ir todėl nei kiek nekeista, jog daugumas gyventojų, ypač svetimtaučių šiandien nežino tikros gatvių vardų atsiradimo priežasties, nes šiandien tos priežastys jau nevaidina jokios rolės ir kiekvienam labai natūraliu dalyku išrodo, kad gatvė turi vardą, o namas numerį... M. Šarūnas.

„A. L. Balsas, Independencia 2706, U. T. 45-Loria-1018.

DIDIEJI KOMPOZITORIAI

Vasario 23 dieną suėjo 255 m. kai gimė garsus kompozitorius Georgas Hendelis, o vasario 22 dieną suėjo 130 metų kai gimė garsus pianistas Fridrichas Šopenas (Chopin).

Šiuos du garsius muzikus skiria 125 metai, tačiau dar labiau juos skiria jų darbai, jų kūryba.

JURGIS HENDELIS

—vokietis, gimęs Halės mieste, 1685 m. vasario 23 d. (nors tikrai diena nežinoma). Yra legenda, kad jis greičiau išmokęs dainuoti, negu kalbėti...

Žodžiu turėjo didelį palinkimą muzikon iš mažens ir kai suaugo tai apleido Halės miestą ir universitetą ir išvyko į tuometinį muzikalinį Vokietijos centrą — Hamburgą.

Jau Halėje buvo gerai pasiruošęs muzikos darbui. Hamburge jau prasidėjo jo triumfai, nuo operos, kurioje jis buvo priimtas dirigentu ir pastatė pirmąsias savo operas.

Bet Hendelis turi plėsti savo kūrybinius horizontus, ir 1707 m. vyksta Italijon, kurioje susipažįsta su žymiausiais to laiko muzikais, viešai konkuruoja su Skarlotti, stato operas bei pildo savo kūrybinius Venecijoje, Neapolje ir t.t., visur susilaukdamas didžiausio pasisekimo.

1710 m. vyksta Anglijon, kuria pasirenka antra tėvyne.

Čia jis operos kūrėjas, mokytojas ir tverėjas to muzikos kamieno, kuris Anglijoje įleido šaknis, besilaikančias ligi šiai dienai. Ne nuostabu todėl, kad dabar Anglija Hendelį mini ir vertina daugiau, negu Vokietija, ypač dabartinė — fašistinė.

Hendelis viso parašė 42 operas, 29 antifonus, 5 psalmes, 5 Te Deum, 100 solo kantų, 14 koncertų vargonams, 20 „didelių“ koncertų orkestrams, 3 orkuvertiūras, 37 sonatus ir trio, daug kūrinių klavirui, bet labiausiai jis yra vertinamas kaip kūrėjas oratorijų, kurių jis parašė 43 kurios dabar skamba visame pasaulyje, gerai girdimos iš visų pusių ir per visus radiofonus ir kurios ypatingai vertinamos Anglijoje.

Hendelis tenka aukštai statyti kaip žmogus ir kūrėjas. Kaip žmogus jis buvo ypatingai kultūringas, plačiai apsišvietęs, aukštai profesionališkai išsilavinęs, be galo energingas ir visą amžių nenuleidęs rankų kovodamas už didžiausias idėjas, rūpinamas platiems žmonių sluogsnams. Ypač jo oratorijose pabrėžtas dvasios heroingumas, kova už laisvę, pasipiktinimas vergove. Didžiumos jo oratorijų veikėjas liaudis, tauta, minios, kurioms pavaizduoti jis rodo ligtol nežinomą muzikos formų paprastumą ir įtikinamumą, gily realią dramatiškumą. Didelis paprastumas, didelis nuosirdumas, didelė tiesa dvelkia iš jo oratorijų, kuriose atspindi biblinis epas.

Hendelis buvo protingas ir palyginti su tais laikais, sąmoningas kūrėjas, kurio kūrinių ir dabar ne tik galima gėrėtis, bet ir pasimokyti.

Visai kitokis muzikas buvo

FRIDRICHAS ŠOPENAS,

kuris yra gimęs 1810 metais vasario 22 dieną ties Varšuva, nežymaus dvarininko, kilimu prancūzo, šeimoje. Dvaras sudarė jau no Šopeno dvasios struktūrą visam amžiui, veikusių ir jo kūrybą.

Jau 8 metų Šopenas viešai koncertavo ir pagarsėjo, kaip vunderkindas.

Baigęs vidurinį mokslą įstojo Varšuvos konservatorijon, kur turėjo labai gerus mokytojus.

1829 m. Šopenas išėjo iš konservatorijos ir pradėjo koncertuoti didžiausiose Europos miestuose, kur susilaukė didelio pasisekimo. Nepasisekus išvirtintai Vienoje, Šopenas nuvyko į Paryžių ir ten pasiliko visą savo gyvenimą, nesugrįždamas Lenkijon.

Šopeno laikininkais buvo garsus pianistas Gummelis, kompozitorius — pianistas Listas, su kuriuo Šopenui ne kartą teko koncertuoti drauge, smuikinininkas Paganini ir kiti. Jie žymiai veikė jautrų Šopeną.

Šopenas perdėm saloninis, didžiai intymus kompozitorius.

Tai žymu ne tik iš jo kūrinių, bet ir jis pats sakydavo, kad minia jį apglūšina, jos akivaizdžiai jis netenka jėgų, tirpsta. Ir Šopenas galų gale metė viešus koncertus. Jo koncertams reikia salonių su kilimais, minkštomis kėdėmis... Jo kūriniuose reikia įsiklausyti į kiekvieną garsą, atjauti skambesius niuansus, jų nepaprastą švelnumą ir ypatingą graštumą. Šopenas — ta muzikalinė mimozė, tai porevoliucinės Prancūzijos monarchijos grįžimo nuotaikos ikūnytojas. Tai ne energingas ir ryžtingas Hendelis ir „muzikiškai“ demokratiškas Bethovenas, revoliucioniškai viską griaušas iš pamatų kas įsivilkio į savo mažą kiautą ir užmiršta masės ir jų reikalus.

Šopenas — perdėm pianistas, tų tik ir teizingas.

Šopenas parašė 74 opusus (gabalus), kurių tarpe: 4 balados, 2 konc. fortepionui, 3 sonatas, 19 nokturnų (kuriomis žavėjosi mūsų poetas Maijonis), 4 skerco, 13 polinezų, 25 preliūdus, 14 valsų, 27 etudus, tarantelas ir k. kurios dabar skamba visame civilizuotame pasaulyje.

KIEK KAINAVO EUROPOS KARAS

Visos valstybės dalyvavusios Europos kare išėkvojo daugiau kaip 80 milijardų svarų sterlingų t. y. apie 2400 milijardų litų. Už šiuos pinigus kiekvienas Didžiosios Britanijos, anuometinės Rusijos, Jungtinių Valstijų, Vokietijos, Austrijos, Kanados, Belgijos ir Austrijos plietis galėtų nusipirkti sau namą už 15.000 litų ir su baldais 6000 litų vertės ir dar 4 ha. žemės. Kiekvienas miestas, turis daugiau kaip 2000 gyventojų galėtų turėti universitetą ir biblioteką. O šis karas juk bus daug brangesnis ir kas žino ar neilgesnis.

PEINADOS „ENRIQUE“

Šioje lietuvių savininko lietuvių kirpykloje savo plaukus garbanoja ir puošia visos lietuvaits, kadangi darbas atliekamas moderniausiom mašinom prityrusių specialistų gražiai, naujoviškai ir ekonomiškai. Kuri lietuvaits dar nėra Peinados „Enrique“ klientė būtinai pabandykite, o esam užtikrinti, kad ir savo draugams šį adresą nurodysite:

DOMINGUEZ 524

PIREIRO

PIRMUTINĖ LIETUVAIČIŲ KIRPYKLA ARGENTINOSJ „LA RUBIA“

Kirpykloj „La Rubia“ savo plaukus puošia žymiausios argentinietės, kadangi darbas atliekamas moderniausiais aparatais. Visus darbus vadovauja pati savininkė.

PONIA ONA KASPARIENE

ir specialų mokslą baigusios jos padėjėjos, taipgi lietuvaits.

Soler 3441, Bs. As.

U. T. 71 — Palermo — 9625

ONOS ISTORIJA

Petras Cvirka.

Jau eilė metų kai Didžiosios Vengrės slėnio ūkininkai darbininkės pavyzdžiu laikė kaimyno Želvio samdinę Oną. Už eilutę drabužių ir pusantro šimto pinigais, ji kiaušius metus dirbo namų ruošos ir laukų darbus: liuobėsi troboje, kūtėse, virė, skalbė, akėjo, krovė vežimus, pati kinkė arklius ir važiuojo malūnais, miškan, nes šeimininkas pats būdamas pajėgus, berno ne-laikė. Rudens ir žiemos vakarais Ona lopė, verpė, mezgė, kedeno vilnas. Ankščiau atsikėlus, išsišlavusi, pagaminusi pusryčius, visą dieną iki tamos plūsi, vėliausiai kaimė ji gesindavo žiburį. Dažnai suimta nuovargio ir snaudulio, įtraukusi lempos dangtį tik valandėliai pasvirusi ant suolo trumpam poilsiui, ji kietai čia pat užmigdavo, su siūly kamuoliu arba nebaigta skusti bulbe rankoje.

Didelių švenčių metu Ona gaudavo kiek ilgiau pamiegoti ir sutvarkyti savo mergautinį kampelį, kurį jai šeimininkai skyrė antrame, dargi žiemą neapsildomame, namo gale. Čia, greta pasieniais sudėliotų kubilų, rėčių, žvejybos ir ūkio padargų, buvo ir jos, iš lentų kalta, lova, visomet gražiai klota. Ant prisegto prie sienos divanėlio kabėjo jos piemenės dienų siuvinėjimai: širdies formos krepšelis, susidėti galvos puošmenims ir kitas toks krepšelis — laiško imitacija, su išsiuvinėtu balan džiu. Tarp jų — iš eglės konkorėžio žvynų klijuotas rėmas kuriame buvo įsprausta sunkiai įžiūrima prasto darbo fotografija: tarp dviejų merginų stovėjo ir ji, vienplaukė, su gėlių puokšte rankoje, galvą prigludusi prie vienos savo draugės galvos, taip pat su gėlemis rankoje. Fotografijos dugne, tarp aukštų išsikerojusiu medžiū, piešėjo buvo pavaiduotas šviesus rūmas ir kanalas su plaukiojančiomis gulbėmis. Tai buvo vienintelė merginos fotografija. Gale lovos, prie lango, dengta balta staltiesė, stovėjo aukšta spinta, pravertusi stalą. Ant jos, didelėje pagarbotoje, buvo padėti švariai nuvalyti batukai ir senas, suirus albonas, su ke liomis atvirutėmis. Čia buvo ir jos pačios pasidirbtų, daugiau siai karpyta iš laikraščių: kaž koki ponai, okeano laivas, popiežius Pijus XI, nežinomų miestų panoramos... Tarp albomo lapų buvo ir gražesnių popierėlių, nuo saldinių. Visi tie daiktai, jų sudėliojimas, dvelkė kažkokiu naiviu paprastumu, tylia vienatve, kalbančia apie ramiai ir gerą to kampo sielą. Tą kampan Ona įsigijo tik pradėjusi tarnauti samdine, Piemenė ji tenkinosi guoliu gėdoje, kurios dugnan buvo klojamas senas vatinis. Taip iki keturiolikos metų amžiaus ji išgulėjo tame keistame guolyje, nes iki to laiko, užskurdusi ir anksti vargo patyrusi, ji vis neišsitempė iki reikiamo ūgio. Tik kaimynų nuolat šiepimai, kad vis dar tebesinaudojanti lopšiu, vieną vakarą jį gaudžiai pravirko ir užsispyrusi nebeėjo gėdond. Dabar, skalbdama baltinius, arba maudydamosi toje gėdoje, dažnai Ona atsimena pirmąsias savo dienas šiuose namuose. Tai buvo labai seniai ir daug kas iš jos atminties jau seniai spėjo išdilti. Kūdikystę ji praleido pas tetą Ursulę, gyvenusią mažoje, į žemę susmigusioje lūšnelėje, prie bažnyčios. Ursulė buvo žemutė smulki, baltu, tartum bekrauju, veidu moteriškė, visomet tvarkinga, nepaprastai švari ir greita. Senutės namo vidus, lygiai kaip ir ji pati, kvepėjo kažkokiomis šaknelėmis ir obuoliais. Teta Ursulė veik nieko namuose neveikdavo, labai retai verpdavo, o daugiausia priiminėdavo moteris. Moterų būdavo nuolat pilna namuose, su kuriomis ji

leisdavosi į ilgus pokalbius, kartais net slapstus, nes jos imdavo kuždėti patydomis, dir sčiodamos į Oną, tuomet dar visai mažą mergytę. Moteris senelei atnešdavo skerstuvius, miltų, sviesto, sūrio, o pačios gaudavo šaknų ir žolelių, kurias Ursulė išvyniodavo iš daugelio atskirų ryšulėlių. Paduodama žoles, ji paprastai sakydavo:

— Matysi, kaip ranka atims... Tik neužmiršk: ant tuščios širdies, prieš valgį pakramtyk...

Tas šaknelės ir žoles rinkti, teta Ursulė eidavo į laukus, pievas ir miškus. Keletas tokių kelionių Onos atmintį pasiliko kaip gražiausios jos kūdikystėje. Atsikėlusios anksti rytą, įsidėjusios kraitelėn sūrio ir duonos, užsklendusios namų duris, jos išeidavo už miesto. O ten ir prasidėdavo įvairumai: kiekviename žingsny buvo galima sutikti pėsčius, važiuotus, kurie vis būdavo tetai Ursulei pažįstami, sveikindavosi su ja, ir teta vis klausdavo:

— Kaip gi mano Benadukas? Ar sveikas auga, ar didelis?

Taip veik kiekvieno sutikto teta klausinėdavo, tik vis kitus vardus minėdama, o kviečiama pasizadėdavo apsilankyti, pasižiūrėti čia Benaduko, ten Teklikės, Jurgučio... Po kokios valandos kelionės, jos įkrodavo į kalvas, kur stovėjo netoli vienas kito du vėjų malūnai. Iš čia būdavo matyti toli likęs, abipusiai upės išsimėtęs, miestelis, su tviskančios saulėje skardiniu bažnyčios stogu ir bokštu panašiu į ožkos spenį. Dar po kiek laiko, nauja kalva užstodavo miesto namus ir bokštą: tuomet prieš akis išsitiesdavo pui kusis Didžiosios Vengrės slėnis, su įvairiaspalviais pasėlių dryžiais, sodybų gojais ir žemumėje vingiuojančia didele upe, čia prasidėdavo ir tetos Ursulės darbo diena, nes didesnė slėnio dalis — buvo pievos. Kol teta skabydavo žolynus, kol ji apeidavo šimtus gumbišaknių, kasdama juos lazdos smaigaliu arba šakaliuku, Ona turėdavo laisvo laiko bėgioti ir džiaugtis mar gaja pieva, upės pakrantėmis. Paskum, vidurdienį, senelė ir ji, abi pavargusios, sukaitusios sėsdavosi kur nors paūnksmėje ir skaniai valgydavo savo įsidėtuosius pietus. Bet kelionė pieva nesibaigėdavo: teta Ursulė būtinai užsukdavo į žmones aplankyti „savo vaikų“, kaip ji juos vadino. Tuomet jas gausiai vaišindavo šviežiu pienu, medumi, o jei tai būdavo rudenį — vaisiais.

Pamatę žmonės tetą Ursulę įeinant savo kaiman, išbėgdavo pasitikti, atkelti vartų. Jaunesni, pabučiavę jos mažą, baltutę ranką, klausdavo:

— Tai ką, mamytė, vis šakniauji?... Ar randi ką?

— Sveikas, sūneli, — atsakydavo ji. — Randu, randu, daug randu. Va, kiek prisirinkau! — ir parodydavo savo ryšulėlius, skleidama savo vieną suminėdama, kaip kuri vadinasi, nuo kokių ligų išgydo. Tačiau ne vien tik šaknėmis, žolynais teta Ursulė versdavosi: pas ją dažnai ateidavo žmonės ir namas, dargi nakties metu, nepaisant blogo oro, o kartais ir vežime ją išsi-veždavo.

Tokiais atvejais teta imdavo medinę, apvalią dėžutę, pa našią į mažą avilį, kuria šiaip gyvenime niekad nesinaudodavo, dar sudėjus į visokių drobės atlaikų, priejuoste, tuo jau išskubėdavo. Žmonės jos atėję, dažniausiai būdavo neramūs, susirūpinę.

Kalbėjo, kad teta Ursulė nešiojanti žmonėms mažus vaikus. Kaip vėliau Ona sužinojo, ir ji pati buvo tetos Ursulės „atnešta“. Begimdyma

ją jos motina — tik prieš kelius mėnesius palaidojusi kūdikio tėvą, kurį prie lentpiūvės sutraiskė neatsargiai paleistas rastas — mirė taip pat. Pačią pirmąją savo gyvenimo dieną Ona pasidarė našlaitė. Kadangi jos tėvai čion atsikėlė iš kito krašto ir neturėjo artimųjų, auginti ją pasiėmė teta Ursulė. Giedriausi jos atsiminimai ir buvo surišti su teta Ursule. Kažkada ir šiai ramiai užgesus, dar visai silpnas vaikas, ji pakliuvo į turtingus namus, su spindinčiomis gongomis, daugeliu kambarių ir minkštomis kėdėmis. Iš pradžių šis gražiai apsiengusių, valgančių saldžius valgius ponų gyvenimas ją sužavėjo, bet greitai teko patirti tikrąjį jo kartulį.

Dienų dienas Onai teko tamptis su piktų ponų vaiku, mažai ką už ją mažesniu. Nagana to, del kiekvieno menkniekio didesnieji vaikai ją pešiojo už plaukų, skaudino ir varė lauk nuo savo žaidimų. Vieną kartą apkaltinus Oną pavogus auksinį žiedą ponia ją išvarė. Tai buvo skaudi neteisėybė, giliai pažeidusi kūdikio sielą. Pasigailėjęs nelaimingos, į savo gausią šeimą ją priėmė kapinių sargas, geras žmogus, tačiau baigtas girtuoklis. Gal tais pačiais metais ją ir atidavė sargas ūkininkui Želvui, klausinėjusiam piemenės.

Ona ir užaugo Želvio namuose, beveik nemačiusi vaikystės, nuo pat pirmosios dienos už duonos kasinį inkintą darban. Iš piemenės ji persirito į mergiotę, iš mergiotės į tikrą moterį, tačiau jei ūgiu stuoмену ji ir keitėsi, veidas amžiaus nežinojo. Tiek aštuoniolikos, tiek trisdešimties susilaukus, jis atrodė toks pat: tartum išvargęs ir senas, o kartu — dar visai jaunas.

Grazumu mergina nepasižymėjo. Plati kaktai, stambūs išsikišę žandikauliai ir trumpa nosis, viršum kurios spindėjo mažos, žydrios, arti viena kitos, akys, darė ją panašią į šimtus tokių pat pilkų, skurdė augusių moterų. Tačiau vis dėlto šiame paprastai lipintame darbininkės veide slypėjo kažkokia maloni ir patraukianti išraiška.

Vieną rudenį Ona pergyveno didelių sielvartus, apsigy-lusi savo pirmąja meile. Apie tą laiką — ji turėjo jau trisdešimt penkis metus, — aplink Oną pradėjo sukinėtis jaunikiai.

Pirmasis jų buvo gretimo kaimo siuvėjas, gana senvyvas žmogus, našlys, dargi keturių vaikų tėvas. Du mėnesius jis vaikščiojo į Želvio namus ir kai tik mergina sužinojo jo sumanymus, ėmė slapstyti. Siuvėjas buvo aukštas ilgakaklis vyras, visai plikas, su aukštyn pariestais ūsais, kuriuos riedsamas aplink pirštą, mėgdavo pasakoti:

— Amžinatilsį, kai grapiu redingotą siuvau...

Nežinia buvo kam jis taikė „amžinatilsį“ — grapiu, ar redingotui, tačiau nesuprantantiems ką reiškia „redingotas“, savotiškai imdavo aiškinti. Bet tai buvo, rodos, vienintelė istorija, kuri galų gale net Želvui įgriso.

Antrasis jaunikis, pradėjęs gretintis po siuvėjo, buvo to paties slėnio viengungis, Gasparas Stūga. Šis atrodė visai kitaip: palyginti dar ne senas, plačių pečių, malonių veidu, tačiau užeidavo būdamas kiek geres. Stūga pasižymėjo dideliu kalbumu ir kiaušus vakarus kalbėjo tik apie arklius: kokie jo arkliai, kokius arklius turėjo jo tėvas, kokiais arkliais jis jodinėjo tarnaudamas kariuomenėje.

Šiaip ar taip, jaunikiai pasirodė tik apylinkėję sušnekus apie Želvio savo samdinei sudėtą kraitį.

Mat, šeimininkas Želvys, ne be naudos sau, atėjus dar kūdikui Onai pas jį tarnauti, pasidarė ir vienintelis jos globėjas. Metai iš metų piemenaitė jokios algos negavo: šeimininkas sakėsi ją padėdąs kraičiui. Mergaitė subrendus ir

pradėjus dirbti sunkaus ūkio darbus, dvidešimtaisios jos amžiaus metais šeimininkas pareiškė mokėsi suaugusios algą. Tačiau ir čia Želvys be didelio vargo palenkė merginą, įtikinęs, kad geriau bus jei niekam neišmėtyti pinigai pasilikis jo saugioje kišenėje ir didins Onos kraitį. Ona, neturėjusi didelių reikalavimų — tenkinusis viena šventadienio eilute ir batukais, kurių jai pakakdavo keliems metams, — rado tai protinga.

Pagaliau toji paprasta siela, prisirišusi prie šių namų kaip prie savų ir jautusi jiems dėkingumą už kiekvieną čia gaunamą kasnį, dargi neįstengusi suprasti, kad ji už visa tai atsilygina sunkiu darbu, — visai nesirūpino pinigais. Didingumo jausmas joje buvo stipresnis, už bet kokią praktišką apskaičiavimą.

Kiekvienais metais, antrąją Kalėdų dieną, pavalgius pusryčius, valandai dingęs kažkur svirne, šeimininkas atirasdavo su dideliu, odiniais diržais suveržtu, ryšuliu. Sėdęs už stalo ir ilgai vyniojęs popiergalius, skudurus, sakydavo:

— Onut, ėk čia! Pažiūrėk tavo kraičio...

Nukaitusią, sumišusią merginą pasisodinęs greta savęs spoksant pačiai, šeimininkas išskleisdavo „pinigus ir, pasieliojęs smiliu, imdavo juos dėlioti iš didžiosios krūvos į atskirą krūvą.

— Šimtas... du šimtai, trys... keturi, — skaitydavo žmogus rimtu, kažkokiu pasikeitusių balsu ir likusius pinigus pridengęs skuduru, į atskaitytuosius telkstelėjęs delnu, galinai sušukdavo: — Du tūkstančiai!

Pagaliau vėl juos perdėliojęs, pasigrožėjęs „prieš šviesą“ kiekvieną naujintelaite šimtaine, gudriai mirktelėjęs akimi ir ranka patekėnojęs per Onos kelius, imdavo kiententi:

— E, kokia! Žiūrėk, žiūrėk tu man kokia bagočka! Palauk, užuos jaunikiai, tai ir neatsiginsi...

Čia ilgai erzinta jaunikiams, ilgai šeimininko poruota su geresniais apylinkės bėrnais, visai nukaitusi, mergina pabėgdavo iš užstalės.

Apskaičiavęs kiek Ona turės kraičio kitais metais, kiek ji susikraus išstarnavusi dar penketą metų ir leidis į svarstymus ką būtų galima užtuos du tūkstančius įgyti, šeimininkas vėl rūpestingai imdavo vynioti pinigus į popierius bei skudurus.

(Pabaiga seka)

Patikrink Savo Žinias Nr. 3 (Atsakymai)

1. „Taksimetru“ vardą suteikė tarptautinio pašto susisiekimo įsteigėjas, imperatoriaus Maksimilijono I-jo vyriausias pašto viršininkas Pranas von Turn - und - Taksis, kuris mirė 1517 m. Pirmiau pagal tokius skaitiklius būdavo apmokama vežėjams ir dabar automobiliams.

2. Užgavus galvą ji neįlinksta, bet iššoka guzas todėl, kad kraujas suteka į užgautą vietą audiniams sutaisyti.

3. Lietuva buvo priimta Tautų Sąjunga jos plenumo sesijoje 1921 m. IX - 5 d.

4. Spėjama, jog muilą išrado galai dar prieš Kristaus gimimą ir vartoją jį kaip priemonę žaizdų gydymui.

5. Širdžiai sustojus žmogus tuojau netenka sąmonės, bet nemiršta tuojau. Jeigu po trijų minučių širdis vėl pradeda veikti, jokių žalingų pasekmių negali būti.

Patikrink Savo Žinias Nr. 4 (Klausimai)

1. Kodėl širdis ima smarčiau plakti susijaudinus?

2. Kas didesnė žemės plotu: Lietuva ar Belgija?

3. Kada susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas?

4. Koks laivas, kada ir kieno vadovaujamas pirmas aplaukė pasaulį?

5. Kuri valstybė teritorijos atžvilgiu didžiausia pasaulyje? Atsakymai sekančiam Nr.

Paskutinis aviatorių pasirodymas. Jie prisikrauna „lauktuvių“ ir skrenda į jiems blogo nepadariusi „priešą“.

PASLAPTINGAS MEKSIKOS DAINIUS

Kas nori pažinti Meksiką, turi pažinti Traveną, tą paslaptinę Meksikos dainių. Tai yra vienintelis pasaulyje rašytojas be biografijos.

B. Traveno nepažįsta nė vienas gyvas žmogus Europoje. Gal tai tik jo slapyvardė.

Prieš Hitleriui paimant valdžią, Traveno kuriniai buvo be galo paplitę Vokietijoje. Berlyno laikraščiai daug rašė apie Traveną. Žurnalistai ir kritikai nesisigalėjo spėliojimų dėl jo asmens. Dauguma tarė jį esant vokiečių, bet tik tiek buvo tikra, kad Travenas savo knygas rašė vokiečių kalba.

Atėjo Hitleris, ir barbarai nacionalistai kultūros vardan sudėgino laužuose kartu su kitais kilniais laisvosios minties kūriniams, taip pat ir visas Traveno knygas. Dabar Travenas III-me Reich'e uždraustas.

Tuose kuriniuose nėra nei vieno žodžio apie Vokietiją ir apie Hitlerį, ir vis tik nacionalsocialistinė inkvizicija įnešė Traveną į indeksą.

Kas yra pagaliau tas Travenas? Prieš vienuolika metų viena vokiška leidykla gavo iš Meksikos rankraštį su laišku, kuriame niekam nežinomas autorius prašė prisistūti honorarą į niekam Europoje nežinomą mažą miestelį „iki pareikalavimo“ B. Traveno vardu. Leidykla išleido romaną, bet susidomėjęs naujai iškilusiu talentu, leidyklos direktorius nusprendė tuo pačiu antrąsį laišką ragindamas autorių atidengti gaubiančią jo asmenį skraistę ir parašyti apie save bent žiupsnelį žinių. Atsakymo nebuvo. Bet vietoj atsakymo jis atsiuntė po kiek laiko naują ro-

maną. Po to dar vieną. Vėliau dar. Leidykla spausdino knygas, kurias graibstė skaitytojai. Į tolimą Meksiką užkampį plaukė honorarai ir laiška prašą ką nors pranešti iš rašytojo autobiografijos. Tai buvo tuščios pas tango. Travenas apie save nieko neparašė. Bet jis atsiuntė leidyklai šešis rankraščius ir vokiečių knygų rinkoje pasirodė šeši Traveno romanai.

Visų tų romanų veiksmas vyksta Meksikoje. Tolimose žemėse, tolimuose vandenyse, Meksikos stambųjų kapitalistų ir darbininkų tarpe. Traveno temos beveik išimtinai yra socialinio pobūdžio. Savo knygoje jis pažįsta tik vieną partiją, tik vieną interesą. Ta partija yra visa žmonija, tas interesas yra žmoniškumas ir teisingumo troškimas, teisingumo reikalavimas.

Kitas ryškus Traveno bruožas, — jo didžioji meilė daiktams ir dalykams, kuriems lemta žūti. Jis myli farmą „La Rosa Blanca“, kurią ruošiasi grobti grobšus naftos karaliai; jis myli žmones, suviliotus „La Siera Madre“ paslėptu turtu, todėl kad tų žmonių tykoja mirtis. Jis pats sužavėtas „Vaiduokliu laivu“, kuris jau grįžda į bedugnę...

Traveno knygų stilius yra paprastas ir nuosirdus. Tuo jis iš karto pagaua skaitytojo sielą. Nepaprasciausiai dalykai atpasakojami nesudėtingoje formoje, ramiais sakiniiais, be gražybės ir dirbtinio patoso. Bet patosas atsiranda skaitytojo širdyje ir sekdamas Traveno romaną ryškiai matai prieš save didingus ir klaidius, tolimosios Meksikos vaizdus.

NIAGAROS KRIOKLYS

Niagaros upė pradeda savo neligą kelionę iš Erie ežero ir teka į Ontario ežerą, 33 angliškas mylias tarp Niu Jorko valstijos ir Ontario, Kandos provinc. Upė plaukia ramiu paviršium, tarp lėkštų krantų, toliau pasi-keičia į staigią, milžinišką, neįmatuojamos jėgos krioklį, kuris sudaro vieną iš pasaulio stebuklų, vadinamą Niagaros krioklį.

Prieš vandeniui puolant į taip vadinamą kilpą, upė persiskiria į dvi dalis, nes viduje yra taip vadinama ožkų sala, kuri ir skiria vandenį. Yra ir daugiau mažesnių salikių, pavadintų įvairiais vardais.

Kur vandens puolimas įvyksta, plati ir stati uolos siena, van duo puola į didelę bedugnę, kaip į kokią verdantį katilą. Puolantis vanduo tyška aukštyn ir sukasi sukuriais, kunkuliuoja. Tyškąs vanduo sudaro lietu, o nuo to lietaus debesio toliau miglos. Šauli šviečiant susidaro laumės juosta.

Klonis, į kurį vanduo puola, kaip milžiniško didumo kubilas,

aukštais, plačiais uolos šulais. Į vakarų pusę subėga į aukštąsias krantais iš abiejų pusių į gana siaurą vagą, ir teka toliau tokiu smarkumu, kad joks gyvas sutvėrimas skersai upės perplaukti negalėtų. Kiek pasakoją vietos gyventojai, upės dugno ir gylino nieks nesužinojo. Buve tokių drasulių, kad nuo aukšto tilto šoko į pat vidurį upės sūkurio, bet niekuomet į paviršių neiškile. Ju kūnus radę tik Ontario ežere. Garlaiviai ir motoriniai laiveliai ten neplaukioja.

Šio krioklio atvažiuoja pamatyti kasmet, upės 80.000 žmonių. Ant abiejų upės krantų yra miestai sujungtas keletu ilgu tiltu. Amerika su Kanada. Per tiltą leidžiama publika, abejose tilto galuose stovi Amerikos ir Kanados sargybos.

Argentinos lietuviai remkite ir palaikykite tas Argentinos lietuvių prekybos ir pramonės įstaigas, kuriuos skelbiais „Argent. Liet. Balse“.

APIE VISKĄ IŠ VISUR

STAIGA MIRĖ ADOMAS ANDRIJAUSKAS

Kovo 6, 1940 savo namuose Villa Lynch, (J. de Garay 159) nuo širdies ligos staiga mirė Adomas Andrijauskas, 70 m. amžiaus. Velionis yra gimęs Zarasų apskrityje, kur ir dabar tebegyvena sūnus Augustas ir dukterė Marija. Argentinon atvyko 1929 metais ir čia prieš keletą metų mirė viena dukra. O dabar didžiausiam nuliūdime Buenos Aires mieste pasilieka velionies našlė Marija Vaitkevičiūtė - Andrijauskienė, dukra Luisa Andrijauskaitė - Grišonienė, sūnus Vladas su šeima ir du nevedę sūnūs, Vincas ir Ignas. Pastarasis yra nemažai rašinėjęs „A. L. Balsui“ sporto ir kita's klausimais.

Andrijauskų šeima savu lai-

A. a. Adomas Andrijauskas, palaidotas San Martin kapuose 7 - III - 40.

ku yra gyvenusi Petrograde, kur yra gimę visi jų sūnūs ir dukterys. Bet visi gražiai išmoko lietuviškai ir nemažai pasidarbavo Argentinos lietuvių kolonijoje muzikos ir dainos meno srityje. Iš SSSR Lietuvon, kaip savo tėvo ir motinos gimtinės, visi atvyko 1922 metais.

Velionis Andrijauskas buvo visų mylimas ir gerbiamas asmuo. Šeima buvo jo džiaugsmas, namų židinys — šventovė. Tragišką rytą, kaip visuomet, anksčiausia atsikėlė, išleido sūnų į darbą ir nuėjęs pas konstruktorių užsakė cemento, mat ruošėsi tą dieną gražinti savo naujus namus. Bet... žengiant per dirbtuvės slenkstį įvyko staigi ir mirtina širdies ataka. Pašauktas gydytojas konstatavo mirtį.

Andrijauskų šeimos draugai, atiduodami paskutinę pagarbą gražiai išauklėjusiam savo šeimą tėvui, sudėjo daugybę gyvų gėlių vainikų namuose. Velionis palaidotas San Martin kapuose 7 - III - 40. Daugybė gyvų rožių, lelijų ir chrizantemų papuošė a. a. Adomo Andrijausko kapą. Tuos gražius kapus jis gyvas būdamas pasirinko.

IŠ ŠALIES ŽIŪRINT

Didelė sarmata, padaryta mūsų kolonijai. Prof. V. Bacevičius „A. L. Balso“ 485 Nr. duoda labai teisingą paaiškinimą L. L. Teatrui ir reik pasakyti, kad tai turi būti pasimokymas nepadaryti tokių klaidų ateityje.

Išvengimui tokių išsokimų ateityje mūsų kolonija turi pradėti kreipti daugiau dėmesio į tas spragas ir jas užpildyti.

Trūkumų yra pas mus labai daug; jie dideli, reikalauja darbo bendro visos kolonijos. Bendrumą kas kartas jau imat visuomenė, bet pradžios niekas nenori pradėti daryti.

Apie pačią iniciatyvą reikėtų kalbėti daug daugiau ir aiškiai; ypatingai mūsų menas turi būti vienas stiprus, tampriai susijęs su kolonija. Bet meninis judėjimas turi būti vadovaujamas pačių menininkų, o ne grupių.

Apie iniciatyvą dabar bus gana, o noriu pakalbėti apie patį dalyką, kad atitaisyti klaidą, kurią tuli draugai padarė. Mums reik sujungt bendras

jėgas ir surengt vieną trenksmingą prof. V. Bacevičiui koncertą prieš jo vykimą į Sovietų Valstybes. Tas parengimas turėtų būti visos kolonijos kaippo išleistuvių koncertas.

Visi už išleistuvių koncertą prof. V. Bacevičiui!

V. J. Venskūnas.

Redakcijos prieraišas: Gerb. V. J. Venskūno atviras ir nuširdus žodis yra labai reikšmingas. Pirmiausia dėl to, kad V. J. V. visą metų eilę dirba L. L. Teatrui bendruose kolektyvuose, o dabar jis jo „vadus“ rimtai kritikuoja už išsokimą prieš prof. Bacevičių. Drg. V. J. Venskūno žodis dar daugiau svarbos turi ir dėl to, kad jis asmeniškai dalyvavo prof. Bacevičiaus koncerte, jame kalbėjosi su pažangiosios mūsų visuomenės nariais ir su pačiu prof. Bacevičium. Pilnai sutinkame, kad menu turi vadovauti ne grupės, bet menininkai.

„A. L. Balso“ Redakcija.

VASARIO SEŠIOLIKTA LINKSMINO KOLONIJĄ O DABAR JAU MIRĖS

pagarsėjęs parodistas - imitatorius, kupletistas ir muzikas. Iš radio vieškos jį pažįsta visa Pietų Amerika. Jis susilaukė griausmingų lietuvių publikos aplopdimentų „José Verdi“ teatre, minint Lietuvos Nepriklausomybės 22 metų sukaktuves 17 - II - 40.

Jo draugai jam ruošė benefiso koncertą. Bet jis negalavo, — skaudėjo gerkle. Prašytas pakartoti savo numerius Lietuvos Žydų Draugijos iškilinėse 24 - II - 40, jis atsispašinėjo, kad gerkle skauda. Mažai kas patikėjo tam amžinai linksmam artistui, kuris gyvena del to, kad kiti būtų linksmi. Toks buvo J. Katzas.

Bet štai 7 - III - 40 internuo jamas Buenos Aires Žydų Ligoninės operacijai. Išpauinama toncilai (carne crecido). Trūksta viena gyslelė, išsilię kraujas ir žymus vilnietis artistas miršta.

Velionis buvo 37 metų am-

A. a. vilnietis artistas Jovel Katz (Katinas).

žiaus. Didžiausiam nuliūdime Bs. Aires mieste paliko žmoną ir du mokyklinio amžiaus vaikučius.

Velionis porą dienų buvo pašarvotas Lietuvos Žydų Draugijos patalpose, Paso 550. Aplankė 30.000 žmonių, o laidotuvėse 10 - III - 40 Žydų kapuose dalyvavo apie 50.000 žmonių. Komisija padengė nuostolius, kurie susidarė dėl medelių išlaužymo ir antkapių nuvertimo per didelę publikos susigrūdimą. Be to, susidarė speciali komisija velionies šeimos aprūpinimui. Nutarta nupirkti namai už 20.000,00, kad galėtų gyventi iš nuomos. Laidotuvių dienoje jau suaukota \$10.000,00. Tai yra pavyzdingas našlės ir našlaičių sušepimas.

GRAŽIAI ATSPAUSDINTI

laiškai su paveikslėliais ir eilutėmis galima gauti „Argentinos Lietuvių Balso“ knygyne. Vienos rūšies 10 už pežą, kitos — 15 už pežą. Seneliams Lietuvoje bus malonu, jeigu Jūsų jiems laiškuose bus specialiai pritaikintų eilių ir paveikslų.

KOLONIJA „HUASAN“

Privilegijos norintiems apsigyventi joje žemdirbiams.

Kolektyvio ūkininko (su galimybėmis ūkininkauti privačiai) įstaiga „HUASAN“ randasi pietuose nuo Aconquija, tarp Tukumano ir Katamarkos provincijų.

„HUASAN“ žemės plotas apima virš 30.000 ha. Visa žemė derlinga ir klimatas labai sveikas, kadangi kolonija randasi 1.200 metrų virš jūrų paviršiaus. Vandens visuomet pakanka. „HUASAN“ gyventojai verčiasi sodininkyste, daržininkyste ir javų sėjimu.

Ypatingai didelį pelną duoda:

Vaismedžiai: obelys, kriaušės, almindros, nogales, kaštanai, citrus, alyvų ir vynuogių medžiai.

Daržovės: anis, comino, tomatai, bulvės, pipirai, sapažiai, pupos, žirniai ir šebalbonai.

Javai: kviečiai, kukuruzai, miežiai, avižos ir alfalfa.

Gyvulininkystės srityje labai apsimoka kiaulių auginimas.

Bitininkystė ir Paukštininkystė labai pasekmingai vystoma „HUASAN“ įstaigos gyventojų.

„HUASAN“ įstaigoje įrengtos visos instaliacijos. Taipgi turi didžiausią šalies šiaurėje stalių dirbtuvę. Yra elektros šviesa, vyno sandėliai ir namai kolonistams. Be to planingai irigacijai naudojama niekad neišsibaigianti dvylikos milijonų litrų vandens rezervai.

Nuo „HUASAN“ iki Andalgal pusė leguos, o iki Chachiago tik 600 metrų, kur randasi mokykla, paštas ir visų rūšių prekybos: mėsinės, duonos kepyklos ir kt. Andalgala miestelyje yra paštas, telegrafas, 6 skyrių mokykla, gydytojas, vaistinė, ligoninė, Banco de la Nación skyrius, geležinkelio stotis, etc. Produktai pardavimui patogiai siunčiami Katamarkon, Kordobon ir Tukumanan.

SĄLYGOS KOLONISTAMS:

Kontraktistams, apsiimantiems saugoti, valyti, gydyti persodinti vaismedžius po šiek tiek primokama kas metas nuo kiekvieno apsiimto prižiūrėti hektaro. Taipgi gauna žemės, kaip pusininkas.

Pusininkams dudama žemė, vanduo irigacijai, darbo įrankiai, mašinos, gyvuliai darbai ir sėklos su pastoge. Pelnas dalinamas lygiai pusiau: pusė kolonistui ir pusė įstaigos „Huasan“ savininkui. Pageidaujama, kad norinčios ūkininkauti šeimynos būtų rimtos. Del platesnių žinių laiškais arba asmeniškai prašoma kreiptis į patį savininką:

ESTABLECIMIENTO „HUASAN“

Callao 1521 — Buenos Aires

(Priėmimo valandos 9 — 11 ir 19:30 — 21:30).

BROLIŲ SAJAUSKŲ FIRMA GAVO DIDELIUS UŽSAKYMUS

Adolfas ir Vincas Sajauskai, mūsų kolonijos scenos meno veteranai, tobulai gamina foto aparatus meniškoms studijoms. Jų gaminiai žinomi plačiai visoje Argentinos rinkoje, nes jie konkuruoja su importuotais.

Konkurso keliu broliai Sajauskai gavo aparatų užsakymą už \$ 5.000,00 iš Argentinos Zandarmerijos Departamento Mokyklos. Jų gaminiai priima mišri Vidaus, Laivyno ir Karo Ministerijų komisija.

Malonu pastebėti, kad visas brolių Sajauskų štabas susideda vien iš lietuvių, kurių geras darbo atlikimas užtikrina dar didesnius užsakyumus.

GERB. SKAITYTOJAI, kurių prenumeratos mokestis gautas „Argentinos Lietuvių Balso“ Administracijoje:

Petras Korkūzas, Jurgis Sriubša, Ona Vinčerauskienė, Ana Barzdaitė, Stasys Pinkevičius, Andrius Jakubauskas, Olga Jocienė, Juozas Jocas, Jurgis Žemaitis, Aleksas Marcinkevičius, Vitas Kriščiūnas, Alfonsas Varanauškas, Juozas Juška, Vladas Gronskis, Stasys Markuškis, Tomas Petrikas, Liet. Konsulas ROU., Fridrikas Delkus, Antanas Rastenis, Anelė Bagurskaitė, Jokubas Raupis, Vladas Ladavičius, F. J. Kruger, Kazys Raupis, Kazys Karpasauskas, Karolis Jurelė, Antanas Skeirys, Antanas Velyvis, Kazys Zigmantavičius, Feliksas Povilanskas, Vincas Džiugis, Petras Širvis, Justinas Šlekys, Jurgis Budreckas, Albinas Zebraitis, Vladas Arbačiauskas, Petras Evovlucksas,

Juozas Geležauskas, Ignas Erkis ir Feliksas Daukas.

Dėkodami užsimokėjusiems draugams, prašome visus gerbiamus skaitytojus susimokėti ir paraginti savo kaimynus tapti nuolatiniiais „Argentinos Lietuvių Balso“ prenumeratoriiais.

— **Zarasiečio,** malioriškų darbų rangovo, p. Antano Stomo Argentinoje gimusi dukrelė už \$ 5.000,00 baigs komercinę męgačių gimnaziją, Callao, Bs. Aires. Garbė tėvams, kad leidžia į aukštesnį mokslą savo sūnus ir dukras. Tatai prisidės ne vien prie asmeninio jų gyvenimo laimės, bet tegiamai paveiks visos kolonijos veido su kultūrinimo darbą.

— **Juozas Bendorinas** iš San Juan, Kolonijos departamento, R. O. U., 10 - III - 40 atvyko į Bs. Aires ir lankėsi „A. L. Balso“ Redakcijoje. Tas senas mūsų laikraščio skaitytojas jau lygiai 10 metų dirba kaip dekoratorius Dr. Aaron Anchorenos namuose del to nuolat kilnojamas iš Argentinos Urugvajun ir vėl Argentinon. Dabar čia išbus dvi savaites ir vėl grįš į Urugvajų, kur pasiliko jo jauna žmona Marija Paliukėnaitė - Bendorinienė.

URUGVAJUS

GRAŽIAI PROGRESUOJANTI „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO“ SKAITYTOJAI URUGVAJUJE

Antanas Račkauskas, tai draugiškas tautietis ir didelis „A. L. Balso“ bičiulis, kuris dažnai išsireiškia: „Aš, broli, nei po tam, nei po anam, man visi geri, bet „A. L. Balsas“ iš Pietų Amerikos lietuvių laikraščių yra geriausias ir įdomiausias. Kuris kitas laikraštis turi tiek daug patyrusių bendradarbių, kaip kad „A. L. Balsas“? A. Račkauskas iš profesijos yra menininkas — kambarių dekoratorius, gal delto ir ūsus nešioja meniškumą — 25 centimetrų. Tarp urugvajiečių jis yra žinomas kaip „famoso bigotero“.

Feliksas Stankus su žmona turi maisto produktų ir pieno parduotuvę, calle Cuaró 3124. Žmona dirba krautuvė, o jis patis alaus fabrike. Žmonės gan simpatiški. Augina gražią dukterį, kuri lanko „liceo“ ir pradžios mokyklą lankanti sūnų. Gaila, kad vaikai pamiršę kalbėti savo tėvų kalba, nors šiaip supranta viską. Rekomenduotina vaikams palankyti kurį laiką lietuvių kalbos kursus, esančius prie Urugvajaus Lietuvių Dr. Jono Basanavičiaus mokyklos ir dėstomus mokytojų Savickų. Nors jiems dabar išpuola atostogos, bet neatsisako pamokyti lietuvių kalbos lietuvių vaikus.

Vincas Skripkiūnas, amatininkas, nuosavybės neturi, bet gyvena gražiai. Augina dvi gražias dukteris: Birutę, 9 m. amž., ir Jenytę, 7 m. amž., gimusias Urugvajuje, bet gražiai kalbančias lietuviškai. Abi lanko vietinę urugvajiečių mokyklą, kuri ispaniškai vadinasi Inmaculada Concepción. Vyresnioji yra 3-čiamė skyriuje, o jaunesnioji — 2-ame. Šeima mandagi ir susipratusi. Paeina iš Alytaus ap. Urugvajuje gyvena jau 11 metų.

Juozas Debesys, dirba alaus fabrike, žmogus į politiką nesikiša, gyvena ramiai, tvarkingai ir augina sveiką ir gražų 4 mėn. sūnų.

Andrius Alekna, turi nuosavą namą ir pieninę Villa del Cerro, o šiomis dienomis nusipirko auto - sunkvežimį pieno išvežimui. „A. L. Balso“ skaito jau kelinti metai.

Federiko Delkus, senas „A. L. Balso“ skaitytojas, dirba tramvajų stotyje, žmogus kultūringas: skaito „Keleivį“, „Naujienas“, „Amerikos Lietuvį“, „Saulę“ ir kt. laikraščius. Kileš iš Seinų apskr. Urugvajų gyvena virš 10 metų.

Sofija Šuipytė, dirba vyresnė darbininkė frigorifike „Swift“, turi gražų balsą ir gražiai dainuoja. Išauklėta gražiai.

Antanas Velyvis, batsiuvis, turi nuosavą namą calle Juan Paullier ir gražiai gyvena. „A. L. Balso“ skaito jau kelinti metai. Taip pat labai mandagi ir kultūringa lietuviška šeima.

Antanas Lazdėnas turi savus namus Villa del Cerro, barą ir krautuvę. Augina sūnų Bronių, 11 m. amž., kuris lanko lietuvių mokyklą ir gerai, be abejo, kalba lietuviškai.

Antanas Skeirys, dviejų nuosavų namų savininkas, turi barą ir krautuvę, senas „A. L. Balso“ skaitytojas ir prietelis. Kileš iš Kauno. Urugvajų gyvena 12 metų. Žmonės labai malonūs.

Petras Jasinskis, statybininkas, kontraktuoja naujų namų statybas, remontus ir išriša lietuviams bet kokią statybos problemą. Ponas Jasinskis yra žinomas ne vien kaip geras namų konstruktorius, bet ir kaip tolerantiškas Urugvajaus lietuvių visuomenės veikėjas.

Kazys Zigmantavičius, turi metalurgijos dirbtuvę, o ponis Zigmantavičienė — manufaktūros krautuvę (tienda y merceria). Augina rimtą ir sveiką sūnų, kuris greit baigs Liceo, ir gražią dukrelę, kuri studijuoja Valst. Konservatorijoje ir už gabumus yra laimėjusi du medalius. Sūnus ketina studijuoti chemijos mokslą, o dukrelė yra pasiryžusi baigti konservatoriją ir būti pianiste — virtuozė. Kaip žmonės ponai Zigmantavičiai yra labai širdingi ir pasiturinti. Greitu laiku ketina pirkti nuosavą namą.

Apie kitus „A. L. Balso“ skaitytojus parašysiu prie progos. (Bus daugiau).

VISŲ LIGŲ KLINIKA

BENDROJI KLINIKA: Vidurinės ligos. Širdis. Plaučiai. Kepenys. Pilvas. Nervai. Galvos skaudėjimai. Reumatizmas. Gemorojos. **PLAUČIŲ LIGOS:** Kosulys aštrus ir kroniškas bronchitas. Asma. Plevritas ir kitoki susirgimai plaučiais pas mus galutinai išgydomi. Bendras nusilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio netekimas) praeina visiškai, kas pas mus gydosi.

VENERINĖS LIGOS: TRIPERIS gydomas greit ir be skausmo naujausiais metodais. SIFILIS: G06 — 914. Odos ir kraujo ligos.

MOTERIMS ATSKIROS PATALPOS

Patarimai \$ 3. Mėnesinis abonentas nuo \$ 10 į mėnesį. Priėmimo val.: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 21 val. Sekmad nuo 9 iki 12 val. Kalbama: rusiškai ir vokiškai. Medicinos paslaaptys išlaikomos.

Suipacha 28,

Buenos Aires

RADIO — GERIAUSIAS DRAUGAS!

NEMĖTYKITE SAVO PINIGŲ MOKĖDAMI UŽ RADIO APARATUS AUKŠTAS KAINAS, PAKELTAS BRANGIAIS SKELBIMAIMS, NEI NESILEISKITE BŪTI SUVADŽIOTAI „MAGIŠKAIS“ ŽODŽIAIS

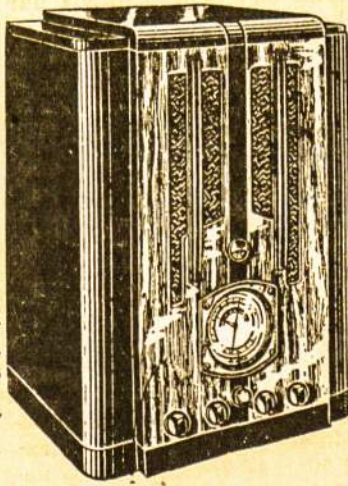
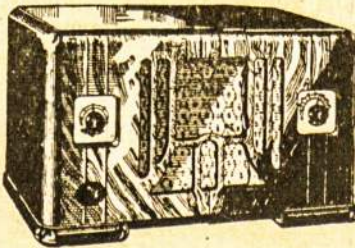
Siūlome Jums užėti į mūsų namus — AVENIDA SAN MARTIN 4650, — kur galėsite pasiklausti mūsų fabrikacijos aparatų ir nusipirkti džiaugsmą, kad padabinate savo namą židinį puikiausiu mūsų išdirbimo aparatu, kurį galėsite išmokėti lengvomis mėnesinėmis kvotomis

D Ė M E S I O !

Pareikalaukite, atvešime aparatą pademonstruoti į Jūsų namus. PATAISOME IR AT NAUJINAME. Konstruktuojam tik l-mos rūšies medžiagą, pagal klientų reikalavimus.

LUIS KROMPALCAS

Av. San Martin 4650 — Buenos Aires

SKAITYDAMI „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSA“ PRISIDĖSITE PRIE KULTŪRINIO MŪSŲ KOLONIJOS VEIKIMO.

Korespondentai rašo

LABAI GERAS VATOS DER- LIUS CHACO GILUMOJE

Napenay, Chaco. — Jau nuo kovo pirmos dienos prasi-
dėjo vatos kosečos (nuėmi-
mas). Tas darbas tęsis maž-
daug iki liepos 15 d. Vata šie-
met ypatingai gerai užaugo,
kadangi čia buvo daug lie-
taus. Pasitaisys visų mūsų lie-
tuvų, ūkininkaujančių Chaco
patalgėje, ekonominiai rai-
kalai.

Kiekvienam desėtui hek-
tarų vatos reikalinga po 3 dar-
bininkus. Bet didžiulia ūkinin-
kų yra užsėjusi po 50 ir po
100 ha. Visi ūkininkai, kurie
dar tik prieš keletą metų dirb-
davo kitiems, dabar nusiskun-
džia, kad jaučiamas didelis
trūkumas darbininkų. Kuris
sugriebia kokį darbininką tai
skaisto džiangsmu. Jeigu ne-
gausime pakankamai darbi-
ninkų, tai patys su savo šeimo-
mis nesusėsimė visos vatos
nuimti ir bent dalis turės su-
pūti.

Šia proga siunčiu „A. L.
Balso“ prenumeratos atnauji-
nimą ir širdingiausius linkėj-
mus visiems balsiečiams.

Juozas Myka.

AUKOS DRG. A. AUŽELIUI

Montevideo. — Parėmimui
sergančiam drg. A. Auželiui
nepolitinė Urugvajaus Lietu-
vių Kultūros Draugija išleido
tris aukų lapus, su kuriais tos
draugijos nariai jau renka au-
kas. Prašome visuomenės pa-
aukoti sulig išgalės, kad drg.
Auželis galėtų kuo greičiau
suaugti. Dabartinis jo
stovis yra sunkus, nes jau an-
tras mėnuo kaip niekur nega-
li išeiti ir susirasti sau pajamų
pragyvenimui. Tikimasi, kad
toji drg. Auželio liga, kuri jį
kankina jau 4 metai, greitai
baigsis, nes balandžio paba-
goj bus daroma jam paskuti-
nė operacija. Gydytojų tvirti-
nimu, operacija būsimi pas-
ėkminga, tik iki operavimui
yra uždrausta vaikščiojimas,
kad išnyktų kojos sutinimas.

Iki šiol paaugojo:

J. Valiulis		\$ 2.00
A. Dubauskas		1,00
J. Jazauskas		0,50
B. Steponis		0,50
A. Račkauskas		0,50
A. Činskienė		0,30
P. Karkūzas		0,50
V. Steponis		0,20
M. Mickūnienė		0,20
J. Jančys		0,10
A. Žilinskis		0,20
B. Švoba		0,10
J. Švoba		0,10
J. Lazdauskas		1,00

Tikimasi kad ir kiti tautie-
čiai, pas kuriuos atsilankys
auku rinkėjai, neatsisakys pa-
aukoti drg. Auželio sušėpi-
mui.

Balso Korespondentas.

Jeigu norite, kad Jūs gim-
nės Lietuvoje Jums būtų
dėkingi, išrašykite jiems
„Argentinios Lietuvių
Balsą“.

PILNI SANDELIAI GELE- ZIES

Lanus, F. C. S. — Teko ap-
lankyti lietuvių drg. Vlado
Urbiečio mekanišką dirbtuvę
„Adetu“, Pavon 3472, U. T.
Lanus 882. Erdvios patalpos
užverstos motorais, darbo ma-
šinomis, įrankiais ir pataisy-
tomis, padarytomis ar pertai-
sytomis mašinomis. „Adetu“
jau turi užsakymų ir iš lietu-
vių klientų. Viena mašina tik
kai užbaigta del Deveikio —
Pipiro metalinių baldų fabri-
ko.

Visą technišką „Adetu“ da-
lį veda pats Urbietis, nes
jis pažengęs teorijoje ir išsi-
tobulinęs praktiškame darbe.
Užsisakydamį įvairiausių rū-
šių geležų, dabar „Adetu“
gauna nuolaidas, kas reikšia,
kad Argentinos rinkoje yra di-
deli geležies rezervai. Geležį
siūlo USA, Kanados ir kitų
šalių importeriai. Mekanikas.

DARBAI MAŽEJA, SUSIR- GIMAI DAUGEJA

Berisso. — Paskutiniu laiku
Berisse abejuose frigorifikuo-
se darbai žymiai sumažėjo.
Daug darbininkų atleido. Nuo
staiga oro klimato keitimo-
si pasikartojo daug susirgimų.
Jau antra savaitė kaip smar-
kiai serga p-lė Veronika Sa-
ladžiūtė, kurią gydo Dr. Pazo
namuose. Taipgi smarkiai su-
sirgo p. Vincas Stundžia, kurį
namuose gydo Dr. Costro. Ser-
ga ir p. Vladas Augulis, kurį
gydo Dr. Muro. Visiems min-
daugiečių ligoniams linkime
greit pasveikti ir greit grįžti
prie visuomeniško darbo.

M. Tamuliūnas

SUSIRINKIMAS

Montevideo. — Urugva-
jaus Lietuvių Kultūros Drau-
gijos kovo 17 d., sekmadienį,
š. m. 2 val. p. p. šaukia metinį
visuotinę narių susirinkimą,
kuris įvyks punktualiai drau-
gijos pirmininko Juliaus Ja-
zausko nuosavuose namuose,
calle Berna 2333, Cerro. Narių
dalyvavimas būtinas! Pra-
šome atsivesti prijauniančių,
kurie sutiktų įstoti nariais.

Draugijos Valdyba.

MINĖJIMAS

Berisso. — Berisso koloni-
jos bendras 16-tos Vasario mi-
nėjimas įvyks kovo mėn. 24
d., sekmadienį. Prasidės rytą
11 val. iškilmingomis pamal-
domis ir po pietų 3 val. Ukrai-
niečių salione eis pilietinis mi-
nėjimas su tai dienai pritaik-
tinta programa. Berisiečių mi-
nėjime dalyvaus J. E. Lietu-
vos ministeris Dr. K. Grauzi-
nis ir daugiau svečių iš Bue-
nos Aires. Rengimo Komisija.

PRANEŠIMAS

Berisso. — Kovo mėnesio 17
dieną, 9 val. rytą, gatvė Na-
poles 4260, šaukiamas dr-jos
„Mindaugas“ visuotinis narių
susirinkimas. Visų narių daly-
vavimas būtinas, nes bus svar-
stoma daug svarbių klausimų.
Kviečiami atsilankyti ir pri-
jaunantieji. Valdyba

MIRĖ POVILAS BALTUSIS

Berisso. — Pandėlietis Po-
vilas Baltušis, 41 m. amžiaus,
pasimirė 6 - III - 40. Tapo pa-
laidotas La Platos kapuose,
dalyvaujant daugybei giminių
ir draugų bei pažįstamų. Ve-
lionis Argentinoje gyveno nuo
1926 metų, beveik visą laiką
dirbo „Armour“ skerdyklose.
Didžiausiam nuilūdimui pa-
siliko velionies žmona Juzė
Zaborskaitė - Baltušienė, ku-
riai, liūdėsi valandoje, gim-
nės ir draugai pareiškė užuo-
jautą. o velionies kapą papuo-
šė gyvų gėlių vainikais.

Pr. Paukštis.

GRAŽIAI PRAEJO MOKY- LOS IŠKILMĖS

Valentin Alsina. — 10 - III -
40 Villa Diamante miškelyje
įvyko Tumo - Vaižganto mo-
kyklos iškilmės. Po piknikiš-
ko pasilinksminimo mokyklos
vedėjas mok. V. V. Nalivaika
įteikė mokiniams diplomus. Į-
teikti abiej diplomai: lietuvių
kalbos ir Argentinos mokslo
programos, kurie tapo dastat-
tyti iš Švietimo Departamento
egzamenų komisijos, iš La
Platos.

Dabar kaip tik laikas savo
vaikučius įrašyti Tumo - Vaiž-
ganto mokyklon: Varnes
2882, Val. Alsina. Mokslo
prasidės kovo 25, tuose pa-
čiuose mokyklos rūmuose:
Viamonte 2798, Val Alsina.

Bendrabutis persikėlė į gat-
vę Talcahuano, pusė kvadrato
nuo mokyklos. Bendrabutin
auklėtiniai dar priimami.

Jauniausias Tėvas.

ASMENŲ IESKOJIMAS

Lietuvos Pasiuntinybė Pie-
tų Amerikai šiuo kviečia atsi-
lankyti į savo patalpas, arba
nurodyti savo adresus, žemiau
išvardintus piliečius:

1. Martušauską Joną,
2. Čiusį Juozą,
3. Bilotą Juozą,
4. Naudžiūną Bolių,
5. Cimbolą Kazį,
6. Galdiauską Joną,
7. Masanduką Stasį,
8. Matjošaitį Vinčą,
9. Lebedą Juozą,
10. Smalstį Kazį,
11. Juškį Joną,
12. Venckūbaite Emiliją,
13. Zagrabąską Juozą,
14. Juozaitį Mykolą,
15. Boverį Vladą,
16. Meškauską Mykolą,
17. Mickevičių Kazį,
18. Sabaliauską Apolinarą.

PASTABA: Jei kas iš skai-
tytojų žinotų, kad kuris nors
iš aukščiau išvardintųjų būtų
mirus, tai Pasiuntinybė labai
prašytų apie tai jai pranešti
žodžiu ar raštu.

Pasiuntinybė.

Buenos Aires, 1940 m.
kovo mėn. 4 d.

PARSIDUODA MŪRO NA-
mas su išmokėta žeme ir pie-
drado, tinka bizniui su visais
patogumais už \$ 5.500. Nu-
omos moka \$ 60,00 mėnesiui.
Randasi prie pat Villa Devo-
to kalėjimo vartų, Tinogasta
4952. Tartis su savininku: Sr.
Jonas Jankauskas, Tinogasta
5070, Villa Devoto, Bs. Aires.
(486-9).

PIGIAI PARSIDUODA LO-
tas, pusė ant išmokėjimo, 270
v. c. B. Rivadavia 2200 — V.
Alsina, 1 c. prie omnibus 12 ir
travias del Puerto 1, 2 ir 3.
Tartis:

Yerbal 1226 - Capital
U. T. 66—0511. (486-9).

EMIL. SINKAS

C. Calvo 2880

Siuva paltus ir
kostiumus vy-
ram ir moterim
pigiai ir sulyg
paskutinių ma-
dų.

Persitikrink!

RADIO — ELEKTRA

Baigęs mokslą U. S. A. ra-
dio technikas daro naujus
trumpų ir ilgų bangų radio a-
paratus; pastato antenas, pa-
taiso visokius aparatus pigiai
ir sąžiningai!

V. RAMANAUSKAS
c. Ruiz de los Llanos 1206,
Buenos Aires
U. T. 64 — Liniers — 1908

ŽEMELAPIAI

Naujas Europos žemėlapis
su paskutiniaisiais rubežių pakei-
timais: 80 x 114, knygos for-
mų su kartoniniais viršeliais,
kaina \$ 2,50. Išdalintos Len-
kijos žemėlapis \$ 1,20. Pietų
Amerikos žemėlapis \$ 1,00. Gražus
Argentinos žemėlapis \$ 0,80. Argentinos geležinkel-
iai \$ 1,00. Europos atlasas \$
1,60. Viso pasaulio atlasas \$
3,80. Visi žemėlapiai pasi-
duoda.

Ladislao Laszkiewicz,
Av. L. N. Alem 1140—Bs. As.

Siuvėjas Arlauskas

Kviečia Barrakų lietuvių ap-
lankyti jo siuvyklą, kur yra
įvairius medžiagų pasirinkimas
ir rūbus pasiūva su garantija:
c. Alvarado 1911, Bs. Aires.

Didžiausias Lietuviškas
Viešbutis
STASIO POVILONIO
U. T. 23 — B. Orden — 4675
c. Bernardo de Irigoyen 1692

E. Sadauninkas

savo kamionu dastato į namus
lietuvišką duoną, silkes, rusi-
šką degtinę ir maisto produkt.
Sarratea 2125 — V. Alsina
U. T. 20 — V. Alsina — 8139.

DR. BASILIO TELUSCENKO

Medic. Gydytojas - Chirurgas
Diplomuotas Europoj ir
Argentinoj

Moterų ir vyrų ligų specialis-
tas.

Priima kasdien nuo 16 iki 20
val. švenčių dienomis iš anks-
to sutarus.

Bolivar 1396, Bs. As.

U. T. 34—0876

(6 kvadrato nuo Constitución)

Namų Konstrukcija

langų, sienų, durų ir grindų re-
montą, grindų liustravimą, par-
keto sudėjimą, o taipgi visus
medžio ir mūro darbus, koki
tik reikalingi prie namų. saži-
ningai ir ekonomiškai atlieka
lietuviška konstrukcijos firma
Aleksandras Vaicekėnas. Savi
namai Villa Lugane, Tabaré
6982, (greta Lietuvių Centro).
Galima šaukti telefonu: U. T.
45 — 1018.

Siuvimo Akademija

Anelė Mosarskienė, savininkė
calle Cachi 896, N. Pompeya.
Siuvimo ir kirpimo mokytoja.
14 metų dirbusi Prancūzijoje,
priima mokines patogiomis są-
lygomis. Nebrangiai pasiūva
kostiumus, paltus ir sukneles.

Kazio Česnausko

LIETUVISKAS RESTORANAS
Pigūs, skanūs ir švieži valgiai.
Stropus ir mandagus patarna-
vimas. Čia taip pat randasi
kambariai ir lovos, kur kiek-
vienu kartu galima apsisotiti ir
pernakvoti. Jei norite pigiai
ir skaniai pavalgyti, lankyki-
tės tik
RESTORANE „EUROPA“
c. Giribone 768, Pineyro.

Akušėre Europietė

Filomena Beneš Bilek
Diplomuota Prahos ir Buenos
Aires universitetuose. Specialė
pagalba gimdančioms. Neštū-
mas, skuboti atsitikimai. Šla-
pumo analizė, blenoragija,
nereguliārės menstruacijos.
Moterims lietuviškas numatytas
kainos. Pasitarimų valan-
dos nuo 7 iki 21 ir sekmadi-
niais. Trys kvadrato nuo Cons-
titución.

Lima 1217, U. T. 23 - 3389

JURIDINIS BIURAS "ESLAVO"

Dr. Antonio Ortiga, Advokatas.

Domingo L. Sotomayor, Prokuratorius.

José Podrez, Administratorius.

Civiliniai, komerciniai, kriminaliniai ir administra-
ciniai reikalai. Darbo ir kelionių akcidentai. Atlygi-
nimas už paliuosavimą iš darbo. Palikimai, bank-
rotai, likvidacijos. Persiskyrimai, kontraktų rašy-
mas ir išieškojimai.

Korespondentai Europoje: Lenkijoje, Rusijoje, Lietuvoje,
Čekoslovakijoje, o taipgi šiaurinėje Amerikoje ir visuose
Argentinos miestuose.

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.

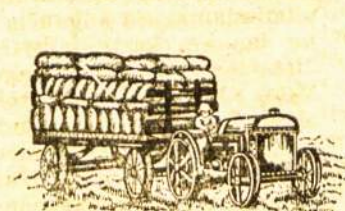
LAVALLE 1605 —

U. T. 35—3444

ENTREPISO DERECHA

BUENOS AIRES

Pirma Lietuviška Šoferių Akademija

Iteikia Federalinės Sostinės ir
Provincijos registro knygutę
be sumokėjimo iš anksto ir be
studijavimo trafiko knygutę
(guais) ir veltui suteikia dar-
bą savo mokiniams, kurie to
pageidauja.

PILNAS KURSAS \$ 50.

U. T. 21 - 0265

Calle VIEYTES 1789 (PUENTE BARRACAS) Bs. Aire.

A. MUŠKETAS

Lietuvių radio technikas
Monaco 4423 (altura Sanabria 2700)
U. T. 50 -- 5948

Fabrikuoja radio aparatus nuo mažia-
usio iki didžiausio. Vietiniam pasikla-
usymui beveik veltui, o kas nori girdėt
Vokietiją, Prancūziją, Rusiją, Angliją
ir Ispaniją — trumpųjų bangų aparatą
pastatų į namus. — Taipgi sutalsau
ir atnaujinu visokius aparatus, o taipgi
įvedu elektros instaliacijas. Pirmu
kreipsitės kitur — pasiteiraukite čia.

Didelė Lietuvių Poliklinika "ONCE"

5 gydytojai specialistai asmeniškai aptarnauja darbininkus ir šeimynas
Dėka išbandytai praktikai ligoninėse garantuojame visišką išgydymą:
UZDEGIMAI visuose apsirėikimuose — staigus ir kroniški. Išvaly-
mas šlapinimosi kanalų patikrinti visiškai išgydymui. LYTNIS SILP-
NUMAS, sulyg naujausios gydymo sistemos. SIFILIS — visiškai iš-
gydomas. ODOS LIGOS: Egzema, Kraujas, Viduriai. Užsiniuodijimai.
Rūgštumas. Kepenys. Plaučiai. Kataras. Širdis ir širdies ligos. REU-
MATIZMAS kankinantis. MOTERŲ LIGOS: Kroniški tekėjimai. Neš-
tumas. Sunkumai. GERKLĖ. Nosis, Ausys. Gerklės uždegimai. Tonsi-
lų operacija be skausmo. HEMOROJUS. Apsitimai — pašalinami be
skausmo, be operacijos ir nesutrūgdam darbo dienų.

Diatermija — X Spinduliai — Gydytojiška elektrizacija — Kraujo
ir šlapimo ištyrimas.

EKONOMIŠKI ABONENTAI — MOKESTIS RATOMIS

PATARIMAS \$ 2, —, kolonijos nariams

Priėmimas: nuo 9 - 21 kasdien; šventadieniais ir sekmadieniais nuo 9 - 12.

Rivadavia 2719 — Buenos Aires

Jei nori būti apžiūrėtas savo gydytojo, kreipkis pas

Dr. A. Godel

KUR BŪSI ASMENIAI JO PATIES PRIIMTAS

Tikro ir greito gydymo specialistas

BLenorAGIJA — TRIPERIS

Gydomas naujausiais prancūzų ir vokiečių metodais

SIFILIS 606 — 914

ODOS IR KRAUJO LIGOS

MOTERŲ LIGOS. Gimda ir nereguliārės menstruaci-
jos. SPECIALISTAI šių ligų: ŠIRDIES, REUMATIZMO

"X" Spinduliai. — Diatermija. — Analizis

Lietuviams pirmas patarimas veltui.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 20 val.

CALLE CANGALLO 1542 BUENOS AIRES

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

APTARNAUJAMAS
GYDYTOJAMS
SPECIALISTAMS

- 1) Moderniškai Dispensarai Antiveneriškai — Blenoragija.
- 2) Greitas ir visiškas išgydymas naujuoju būdu. 3) Kraujo anali-
zai, lytinių ligų gydymas. 4) Odos ligos: Egzema, plėtmai, be
operacijos. 5) Impotencijos gydymas, skubus jėgų grįžimas.
- 7) Gerklė, nosis, ausys: Uždegimai, tonsilai. 8) Širdies plaki-
mas. Elektrinės gydymas. 9) Plaučių ligos, kosulys. Diatermi-
ja. 10) Vidurių ligos, vėmimas, išvalymas. 11) Reumatizmas:
Kaulų ligos, kataras. 12) Moterų ligos: (Atskirai). Mėnesinės.
- 13) Venerinių ligų skubus, beskausmis gydymas.

MŪSŲ ŽINOMOJI KLINIKA, GYVUODAMA 15 METU

GARANTUOJA GREITĄ IR VISIŠKĄ IŠGYDYMĄ

PATARIMAI IR ANALIZAI V E L T U I

nuo 9 — 21. Sekmadieniais nuo 9 — 12 val.

PILNAS IŠGYDYMAS \$ 40, MOKANT \$ 5 SAVAITEI

Ekonomiški abonentai ratomis. Supranta lietuviškai.

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

JONAS SUDNIUS
Savo dirbtuvė išmokina važinėti autu, paruošia me-
kanikus, padeda išimti šoferių karnetus
CALLE RIO NEGRO 3960 BUENOS AIRES
U. T. 61 — Corrales — 1524

Dr. VIRGILIO RAFFINETTI
Medicinos gydytojas: vaikų, moterų, veneros, vidaus li-
gos. Patarimas \$ 1,—. Atvyksta į namus už \$ 3,—.
BERNARDINO RIVADAVIA 2138, VALENTIN ALSINA
U. T. 20 — Valentin Alsina — 9021.

RECUERDE IMI
INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL
BLenorAGIA
SIFILIS Y DEMAS **VENEREAS**
EL INSTITUTO MAS ANTIGUO ATENDIDO POR MEDICOS
PLAZA CONSTITUCION
BRASIL 923 DE 10 A 12 DE 15 A 21

KRONIKA

MENO ATZVILGIU TRIUMFAVO PROF. VYTAUTAS BACEVICIUS

Pereitą šeštadienį, 9 - III - 40, „José Verdi“ teatre įvyko prof. Vytauto Bacevičiaus koncertas lietuvių kolonijai. Nors mūsų kolonijoje dar toli gražu nėra prasta atitinkamai vertinti tikrąjį meną, vienok prisirinko arti pusės tūkstančio rinktinės lietuvių publikos, kuri griausmingais aplovisimais sutiko ir lydėjo gerb. koncertantą — prof. Vytautą Bacevičių, patiekusį čiuurliones, Gruodžio, Rachmaninovo, Litzo, Schumano, Chopino, Manuel de Falla ir savo kompozicijos veikalus. Specialiai atgabentas iš Liutmoserio muzikos instrumentu krautuvės fortepionas skambėjo galingai ir žavėtina. Atsilankiusioji publika turėjo tikrąją meno puotą. Tik rimtu pasiryžimu buvo galima šio liaudies meno viršūnių išreikšto koncertą savo kolonijai turėti. Ir čia, kaip ir kituose rimtuose kolonijos kultūrinuose darbuose, daugiausia teko patalpinkauti „Argentinios Lietuvių Balsui“. O kiti „koligos“ visais būdais kenkė prof. Bacevičiaus koncertui, veltui sukviesdami ką tik galėjo kitan salionan. Laikui bėgant vis daugiau ir daugiau atsiras tikrojo meno vertintojų, kaip tai yra visur ir diletantai negalės kenkti kultūriniam darbu, nes visuomenės samonė kyla ir tobulėja.

Pažymėtina, kad po lietuvių kompozitorių kūrinių pildymo, profesorius Bacevičius ponia A. Vaitkevičienę įteikė gražų raudonų rožių buketą, specialiai pagamintą p-lės Elžbietos Girnytės gėlių paruošė.

Apart profesoriaus Bacevičiaus išgirdome dainininką Augustą Iešmantą, kuris, Pranu Krapovickui akompanuojant, savo galingu bosu išpildė keletą dainų solo. Pastebima daroma žymi Iešmantos pažanga dainos meno srity, kurioje jis su dideliu pasiryžimu lavinasi jau visa metų eilė.

Kadangi teatre Marconi negalėjo niekam savo rolę pakeisti p-lė Genė Paulauskaitė, tad prof. Bacevičiaus koncerto programoje nedalyvavo. Atėjo tik vėliau. Dalyvavo mūsų kolonijos perlas p-lė Olga Šimaitytė, susilaukusi griausmingų publikos ovacijų, kaip šokėja. Jai akomponavo taipgi P. Krapovickas, vietinio universiteto studentas. Pastebėtina, kad publikoje matėsi penki Bs. Aires universiteto lietuviai studentai ir visa eilė vidurinio mokslo moksleivių lietuvių, mūsų darbo šeimų vaikų, kuriuos kai kas nori krikštyti „ponais“ tik dėl to, kad jie turi daugiau kultūros, negu krikščionys.

Po koncerto, estų orkestrui griežiant, linksmi publikos šokiai tęsėsi iki 4 val. ryto. Už pasidarbavimą laike koncerto padėką priklauso J. Barauskui, J. Čikštui, P. Astrauskui, N. Nagulevičiūtei, Emai Kalvaitytei - Sieber, P. ir J. Strungiams ir kt.

VELYKOS — PIRMAS BALSIEČIŲ PARENGIMAS IR PIRMAS KUPONAS

Per velykas, kovo 24, 1940, sekmadienį įvyksta pirmas šios sezono „Argentinios Lietuvių Balsui“ parengimas, „José Verdi“ teatre, Av. Almirante Brown 736. Pradžią lygiai 15 val.

Visos gerb. „A. L. Balso“ skaitytojos ras „A. L. Balso“ kultūrinį parengimą nemo-kamą įžangos kuponą. Sekite sekantį numerį!

Be to, „A. L. Balso“ skleidamas vertingą literatūrą ir skatinamas čia augančių mūsų jaunąją kartą laikyti su lietuvių, duos 50 vertingų dovanų knygomis ir kitokiais daiktais. Dovanos bus sudėtos salione ir visi kas pirmiausia ateis — nusipirkusieji įžangos bilietus nuo 1 iki 50 numerių — galės pasirinkti dovanas.

Mūsų menininkai ruošia labai įdomių velykiniam „A. L. Balso“ parengimui programą, kas taipgi prisideda prie velykinių išsklaidymų idomumo ir garantuoja publikos patenkini-mą.

Visi ruoškitės į „José Ver-di“ per velykas, kur bus galima sutikti visus ir visus!

UŽUOJAUTA

Adomui Andrijauskui 6 - III - 40 mirus, velionies šeimai ir giminiams, liūdesio valandoje gilia užuojauta reiškia „Argentinios Lietuvių Balso“ Redakcija ir Administracija.

UŽUOJAUTA

Vilniečiui artistui Jeveli Katz mirus, jo šeimai giminiams ir Lietuvos Žydų Draugijai, netekusiai savo mylimo nario, liūdesio valandoje gilia užuojauta reiškia „Argentinios Lietuvių Balso“ Redakcija ir Administracija.

GERB. PRENUMERATORIŲ ŽINIAI

Smarkiai plaukiant „A. L. Balso“ prenumeratomis iš įvairių Argentinios dalių, smarkiai mažėja 1940 metams kalendorius. Visi gerb. skaitytojai malonėkite pasiskubinti atseistai už prenumeratas, kad nepritruktų kalendoriaus.

Kas iš skaitytojų nori gauti dar daugiau dovanų ne vien kalendorių, malonėkite pažymėti, kurią knygą persiųsti: Vedybos ir jų higiena, iš Buities grabo, Provokatorius I, Provokatorius II, Kelio į Vilnių beiškant, Del knygos persiuntimo reikalinga pridėti 25 centavai. Taipgi rašant įvairiais klausimais Redakcijai, reikalinga pridėti pašto ženklai atsakymui.

šokiai tęsėsi iki 4 val. ryto.

Už pasidarbavimą laike koncerto padėką priklauso J. Barauskui, J. Čikštui, P. Astrauskui, N. Nagulevičiūtei, Emai Kalvaitytei - Sieber, P. ir J. Strungiams ir kt.

LINKSMAI PRAEJO SEKMADIENIS LIETUVIŲ CENTRE

Pereitą sekmadienį, 10 - III - 40, Lietuvių Centre „Vilties“ teatro artistai suvaidino begaliniai linksmą komediją „Knarkia Paliepus“. Publika juokino St. Džugis, E. ir K. Runimai, bet daugiausia gero ūpo sudarė Dratevka — A. Karosas.

Lietuvių Centre buvo daug lietuvių publikos, o sūraus vandens kanalo krantais vaikščiojo bent 20.000 žmonių. Palapinės ir valtys sudarė naują Villa Lugano vaizdą. Ant krantų stovėjo autai, kanale plaukiojo valtys. Visa rodo, kad Villa Lugano kyla, o su tuo kyla ir lietuvių nuosavybės, jų tarpe ir visuomeniška vienintelė kolonijos nuosavybė Lietuvių Centras, su savo trimi lotais ir laikiniais Dr. J. Basanavičiaus vardo namais.

Piknika Lietuvių Centre (Tabarė 6950) vyksta kas sekmadienį ir šeštadienį.

PASIUNTINYS NAUJOJE VIETOJE

Pasiuntinybė turi garbę pranešti visuomenės žiniui, kad nuo š. m. kovo mėn. 14 d. jos raštinės perkeltos į naujas patalpas, esančias c. Posadas Nr. 1041, II aukšte. Kadangi persikėlimas vykdomas kovo 12 ir 13 d., tai nurodytomis dienomis Pasiuntinybės raštinės uždarytos.

Pasiuntinybė.

PAŠTO DĖŽUTĖ

Gauti ir persiųsti bei asmeniška įteikti laiškai: Henriku Šimkūniui, Leonui Gudelevičiui, Kazimierui Kaulakiui (2), Maksui Maksimovui, Petrii Brusokui, Antanui Žvaliauskui, Jonui Klimaičiui, Elzbietai Valašinienei, Pranui Staškevičiui, Juozui Radzevičiui, Stasiui Stankevičiui (4), Rapolui Krasauskui, Petrii Skuraskui, Juozui Leskevičiui, Boleslovui Marganavičiui (2), Klemensui Šidlauskui, Juozui Remeikui.

Redakcijai randasi: Stasiui Kaižiui, Jonui Radzevičiui, Feliksui Kaženiauskui, Simanui Mikalajūniui, Napoleonui Tumoniui, Petrii Raliui, Juliei Šimkienei - Lazdauskaitei, Stasiui Marcinkevičiui.

DIDEJA ARGENTINOS LIETUVIŲ KOLONIJA

Nors laikinai įvažiavimas Argentinon iš Europos yra del karo sustojęs, bet mūsų kolonija vistik didėja. Ji dauginasi natūraliu būdu.

Štai Barrakuose Juozo Juozeliūno namų židinį aplankė garmys, palikdamas ponaii Sulemai Vikeraitei - Juozeliūnienei gražų ir sveiką pirmagimį sūnų Albertą.

Na, o Kastanto Stodolninko šeima aplankė garmys ir ponaii Severinai Stodolninkienėi pailko dvynukes: Nelidą ir Lidią Stodolninkaites. Kaip žinoma, dvi pp. Stodolninkų dukros jau eina moksle, kurių vyriausoji yra pasižymėjusi deklamacijomis argentiniečių ir lietuvių scenoje.

GARNYS PINEIROJE

Mūsų laikraščio geras draugas Antanas Ramanuskas, keletą metų gyvenęs Prancūzijoje, susilaukė šeimos džiaugsmo. Būdamas Marijampolėje jis apsigėdė, atvyko Argentinon ir tuoj atsikviėtė žmoną, kurią pereitą savaitę garmys apdovanojo pirmagimiu sūnumi. Laimingai augti!

SUGLAUSTOJI KRONIKA

— „Šviesa“ praneša, kad Bom Retiro, Anastazijoj, Mokojoj lietuvių mokyklose palikta tik po vieną lietuvių mokytoją. Jose mokytojavę mokytojai Bakšys, Ivanauskas ir Jurgilas paliepusi. Ar tai padaryta politiniais ar ekonominiais sumetimais, mums nėra žinoma.

— Antanas Matulis, gyvenąs Azara 1336, Bs. Aires prašo atsiliepti Vincą Vaičiūną, prieš penkis metus gyvenusį Brazilijoje.

— Išsinuomoja kampinės patalpos krautuvei ir gyvenimui su virtuve. Salygos labai geros: c. Guido Spano 151, Villa Lynch, FCCBA. (Privėža kolektyvai 20, 17, 48 ir omnibus 66).

— Mok. Petras Čiučelis su „Sypsenų“ leidėju Ant Šumakeriu atidarė krautuvę gatvėje San Francisco 1126, N. Pompeya. Parduoama reikmenys mokykloms, tabakas, saldainiai ir kt. smulkmenos.

— Pr. Dombravas pradėjo darbuotis juridinių studijų: Corrientes 1680, 1 aukštas. Darbo valandos nuo 8 iki 12 ir nuo 16 iki 20 val. U. T. 35 - 2788.

— Velykinio balsiečių popiečio programoje dalyvauja linksmiausi kolonijos artistai: Vincas Sajauskas, Alfonsas Karosas ir Jonas Vasenauskas, kurie pasiruošę specialiai velykoms pritaikintais numeriais prijuokius publiką iki šokių. Atminkite: „José Verdi“, 24 - 4 - 40!

— Jonas Bražėnas iš Hurlingham, FCP, internuotas Alvear igitinėje, salė 20, Bs. Aires. Bus daroma chirurginė operacija.

— Antanas Kopsakas, 40 dienų išbuvęs ligoninėje, grįžo į savo namus Hurlingame. Nors dar nepradėjo dirbti savo pareigose Good Year kompanijoje, bet sveikata žymiai pagerėjo ir mūsų draugas Antanas jau atgauna savo pirmąją sveikatą ir linksmumą.

— Prenumeratorių sąrašai nespėjama paskelbti dėl vietos stokos. Jie sudaromi iš knygų sulyg prenumeratų gavimo eilės ir bus skelbiama kas savaitė po kokią 40 pavardžių iš dabar užsimokančių prenumeratorių.

— Uršulė Puzinienė iš Villa Crespo internuota chirurginei operacijai: Hospital Ramos Mejia, salė 17, lova 33.

— P. Gogelienė, palermiško Antano Gogelio žmona, internuota ligoninėn Rivadavia.

— Vincas Katilius (siuvėjas) E. B. prašomas atsiliepti „A. L. Balso“ Redakcijon.

— Villa Lugano 20 lietuvių visu smarkumu repetuoja K. Runimo Argentinijoje parasytą veikalėlį vaikams „Sapnų Salyje“. Režisuoja E. Runimienė. Tas veikalas greit bus suvaidintas Lietuvių Centre.

— Parsiduoda restoranas ir pieninė už \$ 3.500: c. Patricios 1680, Bs. As.

LIETUVISKAS VIEŠBUTIS „Klaipėda“

Kazys Matkevičius, sav. Defensa 665 - U. T. 33 - 5914 švarūs ir pigūs kambariai. Lietuviškas ir argentiniškas maistas. Šeštadieniais ir sekmadieniais popiečiai.

DIPLOMUOTA AKUSERĖ

Pragoje ir Bs. Aires ANNA J. DE CHERPA Turi didelę praktiką iš Pragos klinikos ir iš Buenos Aires ligoninės Rawson. Priima pacientes, aptarnaujant juo geriausiai ir pigiai: ENTRE RIOS 621. Bs. As. U. T. 38 - Mayo - 8182

SMULKŲ SKELBIMAI

ATYDZIAI PERSKAITYKIT ŠIO SKYRIAUS SKELBIMUS

LIETUVOS PASIUNTINYS Cerrito 1493 U. T. 44—5243 Priima nuo 10 iki 13 val. kasdien, išskiriant sekmadienius ir šventadienius. Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatym. numatytais nedarbo dienomis bei Argentinios Respublikos svarbiausiomis šventėmis.

ARGENTINOS PILIETYBĖ padeda išgauti ir tam reikalingus dokumentus sutvarko, o taip pat rašo prašymus ir atlieka įvairius vertimus J. POGORECKIS Cevallos 1764 Telef. 26 — 2147

NAMAS SU 2 SKLYPAIS. Pigiai parduodamas namas iš trijų kambarių ir virtuvės kartu su dviem sklypais c. Isleta 4356, Valentin Alsina. Trys kvadros iki autobuso 13. Pardavimo sąlygas galima sužinoti kiekvieną dieną: Isleta 4356, Val. Alsina.

Lietuviška dažykla ir siuvykla „GENERAL BELGRANO“

Siuvam vyriškus ir moteriškus rūbus; taisom, valom ir dažom. Valom ir dažom skrybėles. PETRAS TALALIS Calle Belgrano 357 U. T. 33—4814

Rosario lietuvių dėmėsiui DAKTARAS E. LEVINAS Kalba lietuviškai Diplomatas Argentinioj ir Vokietijoj gydytojas, specialistas moterų ir vyrų ligų Gydymas moderniškas ir nebrangus: ištyrimas su X spinduliais c. MITRE 923, Telefon: 3674 Rosario

VISI LIETUVIAI LANKO ANTANO SVARLIO KIRPYKLĄ Pigios kainos, mandagus ir higieniškas patarnavimas: Patricios 1581, Boca, Bs. As.

Jonas Krikščionas mūrinių namų statytojas Tabarė 6971, V. Lugano, B. A.

Anilina „Colibri“

nudažymui visokių medžiagų. Tepas avalinei „COLIBRI“.

— Reikalingas kėdžių dirbėjas (carpintero de sillan). Salygos geros. Kreiptis asmeniškai į dirbtuvę: c. Piedra Buena 5548, Villa Lugano, Bs Aires.

NAMAS, KRAUTUVĖ IR BALDŲ SANDELIS PARSIDUODA lietuvių apgyventame rajone. Keturi kambariai ir dvi virtuvės, galponas kamionui ir kiti patogumai. Žemė išmokėta. Parsiduoda su prekėmis ir visais biznio raktais del šeimininko mirties. Teirautis vietoje: Calle Tuyu 4199, (kampas Talcahuana), Valentin Alsina. (Toj pačioj kvadroj, kurioje randasi Tumo Vaižganto mokykla ir kurio perkeltas bendrabutis. Dvi kvadros nuo autobuso 13).

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA

DAKTARO M. RABINOVICH Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniai elektrolisis, ueretroskopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Egzema, ulceris. Kvėpavimas: Užiova asma, kroniškas bronchitis. Širdies ligos. Viduriai, virškinimas: Gydymo prof. Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroides: Išgydoma be operacijos nepertraukiant darbo. Gerklė, nosis, ausys: Tonsilų polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapumo. Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.— Priima: nuo 10-12 ir 15-21. Šventėmis: nuo 10 iki 12.

ALMIRANTE BROWN 1015

Pr. Dombravas

Teisių reikalai, prašymai, vertimai, kontraktai ir t. t. Corrientes 1680, piso 4.

P. Lukoševičius

Lapkričio 16 d., 1939. Nr. 470 Cachi 813. N. Pompeya, B. As. Almcancas — maisto produktai ir gėrimai. Savas — pas savą!

Švarios Nakvynės

„Argentinios Lietuvių Balso“ namuose. Atskiri kambariai vyrams ir moterims. Lovos nuo 50 centavų. Mainant tarnybas ir atostogų laiką geriausia praleisti „A. L. Balso“ namuose. Atvykstantieji iš užsienų ar iš tolimesnių Argentinijos miestų svečiai visuomet apsigyvena „A. L. Balso“ namuose: U. T. 45 — Loria — 1018 Independencia 2706, Bs. Aires (Priv. tramv.: 58, 59, 65, 46).

Dr. A. Krichmar

Dentistas - Chirurgas GALICIA 814 — PINEYRO (Kampas Rivadavia) Dantų gydymo konsultorija, kurioje atliekamas gerai darbas, pigiomis kainomis. Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20

SOKIŲ MOKYKLA

Šokių mokytojas prof. Levickis mokinius ir mokesis priima privačiai.

Rodriguez Peña 217, 2o. piso, U. T. 35-Libertad-6705 Bs. As.

B. IVANAUSKAS Angliškos medžiagos, paryžiškos mados, lietuviškas darbas — kiekvienam vyrui užtikrinta turėti gražius, mados, praktiškus ir ekonomiškus rūbus. Užeit pasiteirauti:

AVENIDA ALCORTA 3731 (Savi namai) N. P., Bs. Aires.

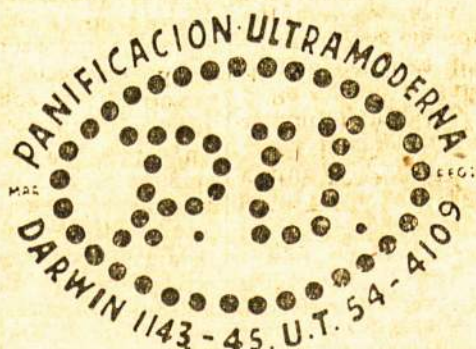
JUSTINAS VAICIONAS

16 pigiai ir sąžiningai taiso gramfonus, laikrodžius ir visokių kitokių daiktus. Curupaiti 3359, Puente Alsina

Puikūs paltai, dailūs kostiumai ir elegantiškos suknelės gražiausia siuvama tik pas Modistę Danutę Estados Unidos 1080 — Bs. As.

ULTRA MODERNISKA DUONOS KEPYKLIA

Kepama ir pristatoma namams geriausios rūšies duona Felipe Vaitkevičius DARWIN 1143-45 U. T. 54 - 1109. — BUENOS AIRES

LEON FREYER

PRISIEKĖS VERTEJAS — TRADUCTOR PUBLICO NACIONAL Lambare 1034 (alt Corrientes 4600); U. T. 54—5415. Bs. As Buenos Aires universiteto patvirtintas prisiekusis lietuvių vertėjas, verčia ir tvirtina visokius dokumentus Argentinios ir Lietuvos teismų reikalams, Argentinios pilietybės išgavimo reikalui ir t. t. Duoda teisinius patarimus, sutvarko ir tvirtina Lietuvos ir vietinius dokumentus, sulyg minimalio vyriausybės nustatyto tarifo.